

รายงานวิจัย

เรื่อง

การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาด้านสื่อการเรียนการสอน
เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาเข้าสู่ยุค 4.0

กรณีศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ

Development of The Educational Personal in The Use of
Instructional Media for Diving Education Policy Thailand 4.0
of Banjamitra Network University

โดย

ฉัตรทอง นกเชิดชู

การวิจัยครั้งนี้ได้รับเงินทุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ชื่องานวิจัย: การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาด้านสื่อการเรียนการสอน เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาเข้าสู่ยุค 4.0 กรณีศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ

ชื่อผู้วิจัย: ฉัตรทอง นกเชิดชู

ปีที่ทำการวิจัยแล้วเสร็จ: 2563

บทคัดย่อ

ปัจจุบันการใช้สื่อการเรียนการสอนเข้ามามีบทบาทสำหรับการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และความท้าทายด้านการศึกษจะต้องเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียน และนักศึกษาในศตวรรษนี้ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน 2) ศึกษาความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน และ 3) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยประชากรในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาผู้มีหน้าที่ทำการสอนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ในสถาบันอุดมศึกษา โดยวิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ จำนวน 70 คน และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านสื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วยข้อคำถามมีเนื้อหา 3 ด้านคือ ด้านงบประมาณ ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และแบบสอบถามสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ

ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-40 ปี และมีประสบการณ์สอนมากกว่า 10 ปี และหน้าที่ปฏิบัติ/สัปดาห์/ภาคการศึกษา จำนวน 9 ชั่วโมง และระดับการสอนในระดับปริญญาตรี และด้านสาขาวิชาที่สอนคือคอมพิวเตอร์ธุรกิจ นอกจากนี้บุคลากรทางการศึกษาได้รับการเข้าอบรมเชิงวิชาการทางด้านความรู้และการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนด้านการอบรมวิธีการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และระยะเวลาในการอบรม 2 ครั้ง/1 ปีการศึกษา และสถานที่ในการอบรมภายนอกสถาบัน และจากผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่า มีสภาพปัญหาและความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน บุคลากรยังมีความต้องการสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน เพื่อตอบสนองการเรียนรู้ที่ดีของผู้เรียน และสถาบันยังมีความต้องการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในการใช้สื่อการเรียนการสอน และยังพบว่าด้านเทคนิคการสอนทางบุคลากรยังมีความต้องการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นวิธีการสอนเพื่อพัฒนาด้านทักษะ ด้านความรู้ และกระบวนการคิด นอกจากนี้บุคลากรยังมีความ

ต้องการพัฒนาเทคนิควิธีการสอน ปรับปรุงเทคนิคการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหา และบุคลากรยังมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีที่สูงมาก ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาระบบการเรียนการสอนสมัยใหม่ที่ยังต้องใช้เทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนต่อไป และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายภูมิตรวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอนด้านความพร้อมของอาคารและสถานที่ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบุคลากรทางการศึกษารุ่นใหม่ ซึ่งมีความรู้ และความชำนาญ ในการใช้สื่อการเรียนการสอน และยังพบว่า การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรยังมีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เนื่องจากบุคลากรได้รับการอบรมวิธีการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน การอบรมการใช้สื่อการเรียนการสอน เป็นต้น

คำสำคัญ: สภาพปัญหา สื่อการเรียนการสอน บุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร

Research Title: Development of The Educational Personal in The Use of Instructional Media for Diving Education Policy Thailand 4.0 of Banjamitra Network University

Researcher: Chatthong Nokcherdchoo

Year: 2020

Abstract

Currently, the use of teaching and learning materials has played a role in Thai education in the 21st century to be in line with the situation. And educational challenges must prepare students and students in this century. The objectives of this research are: 1) To study problems in the use of instructional media, 2) to study the need for instructional media and 3) to study factors related to the development of learning materials. Teaching of the Benjamit Academic Institute of Higher Education

The results showed that most of the educational personnel were between 36-40 years of age and had more than 10 years of teaching experience and 9 hours of practice / week / semester and teaching level at the bachelor's degree. And the field of study taught is business computer. In addition, educational personnel received academic training in the knowledge and use of technology in teaching and learning management in the field of training on how to use technology in teaching and learning. And training time 2 times / 1 academic year and place for training outside the institute. And from the analysis of the problems in the use of instructional media, it was found that there were problems and the demand for teaching materials, personnel still needed teaching materials to be sufficient for the number of learners. To meet the good learning of the learners. And the institute still needs to promote the development of educational personnel in the use of teaching materials. It also found that the technical aspects of teaching personnel still needed to use technology as a teaching method for developing knowledge skills and thinking processes. In addition, personnel also need to develop teaching methods. Improve teaching techniques in accordance with the content. And people are also very

enthusiastic about self-development in technology. This directly affects the development of modern teaching and learning systems that still require technology as a tool for the development of teaching materials. And factors related to the development of teaching materials of the Benjamit Academies Institute of Higher Education. The research results were found that Age is related to the need for potential development in the use of teaching materials on the readiness of buildings and locations. And facilities Most of them are young education personnel. Which has the knowledge and expertise in the use of teaching materials It also found that the development of personnel's potential was also related to the need for learning and teaching materials development Since the personnel are trained on how to use technology in teaching and learning. Training on the use of teaching materials, etc.

Keywords: problem condition, instructional media, educational personnel, human potential development

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี กราบขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ หากไม่ได้รับเงินทุนสนับสนุนงานวิจัยครั้งนี้ และได้รับความกรุณาและอนุเคราะห์เป็นอย่างสูงจาก ดร.อำนาจ พล แจ้งเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยที่กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำ ตลอดจนปรับแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่ง ทางผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความตั้งใจด้วยใจจริง ตลอดจนถึงความทุ่มเทของท่านอาจารย์ และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวดี ศักดิ์ดุลยธรรม คณบดีคณะเทคโนโลยีดิจิทัล ดร.นิติศักดิ์ ไพโรจน์ อาจารย์ประจำหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู โครงการศึกษาศาสตร์ และดร.รสสุคนธ์ ทับพร ผู้ช่วยหัวหน้าสาขาวิชาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ได้ให้เกียรติเป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้ความอนุเคราะห์ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย รวมไปถึงบุคลากรทางการศึกษาผู้ที่ทำหน้าที่ทำการสอนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ จำนวน 8 สถาบันทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และตัวแทนผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการจัดทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

อนึ่งทางผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ไม่น้อยจึงขอมอบความดีความชอบทั้งหมดนี้ให้แก่เหล่าบรรดาคณาจารย์ผู้ซึ่งได้ประสิทธิประสาทวิชาจนทำให้ผลงานวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และขอมอบความกตัญญูกตเวทิตาคุณแก่ บิดา มารดา และผู้ที่มีอุปการคุณทุกท่าน สำหรับสิ่งใดที่มีข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นนั้น ทางผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว และยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำจากทุกท่านที่เข้ามาศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

ฉัตรทอง นกเชิดชู

สิงหาคม 2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย	2
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.4 สมมติฐานการวิจัย	2
1.5 ขอบเขตการวิจัย	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.7 ประโยชน์ของงานวิจัย.....	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน.....	6
2.2 ความหมายและประเภทของสื่อการเรียนการสอน.....	7
2.3 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	9
2.4 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอน	10
2.5 ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน	11
2.6 เทคนิคการสอน.....	12
2.7 ประโยชน์ของสื่อการสอนที่มีต่อนักเรียน	14
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
2.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	16

สารบัญ (ต่อ)

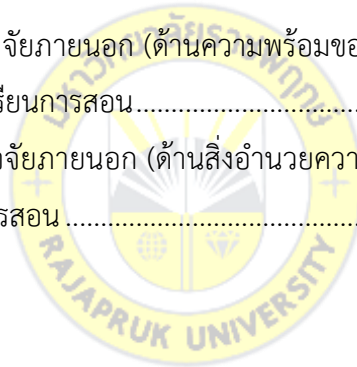
	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	17
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	17
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	17
3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	19
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	20
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	20
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	21
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	22
ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรงรายการ	22
ตอนที่ 2 ระดับสภาพปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ด้านสื่อการเรียนการสอน	27
ตอนที่ 3 สภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษา เครือข่ายภูมิตรวิชาการ.....	40
ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาการใช้สื่อ การเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายภูมิตรวิชาการ.....	48
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	50
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	50
5.2 อภิปรายผล	53
5.3 ข้อเสนอแนะ	56
5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	56
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	57
บรรณานุกรม.....	58
ภาคผนวก	60
ภาคผนวก ก	62
ภาคผนวก ข	68
ประวัติผู้วิจัย	82

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 ขอบเขตด้านประชากร.....	3
4.1 จำนวนร้อยละของข้อมูลทั่วไปด้านอายุ.....	23
4.2 จำนวนร้อยละของข้อมูลทั่วไปด้านประสบการณ์ในการสอน.....	23
4.3 จำนวนร้อยละของข้อมูลทั่วไปด้านหน้าที่ปฏิบัติ/สัปดาห์/ภาคการศึกษา.....	24
4.4 จำนวนร้อยละของข้อมูลทั่วไปด้านระดับการสอน.....	24
4.5 จำนวนร้อยละของข้อมูลทั่วไปด้านสาขาวิชาที่สอน.....	25
4.6 จำนวนร้อยละและข้อมูลการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษา.....	25
4.7 ภาพรวมค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านสื่อการเรียนการสอน.....	27
4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านสื่อการเรียนการสอน (ด้านงบประมาณ).....	27
4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านสื่อการเรียนการสอน (ด้านความพร้อมของอาคารและสถานที่).....	28
4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านสื่อการเรียนการสอน (ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก).....	29
4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกด้านบุคคลกับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามอายุ.....	30
4.12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกด้านบุคคลกับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์สอน.....	32
4.13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกด้านบุคคลกับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามหน้าที่ปฏิบัติ.....	34
4.14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกด้านบุคคลกับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามระดับการสอน.....	36
4.15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกด้านบุคคลกับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามสาขาวิชาที่สอน.....	38

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.16 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ	40
4.17 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ (ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน).....	41
4.18 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ (ด้านเทคนิคการสอน).....	42
4.19 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ (ด้านพัฒนาสื่อการเรียนการสอน).....	43
4.20 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอก (ด้านงบประมาณ) กับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน	44
4.21 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอก (ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่) กับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน.....	45
4.22 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอก (ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก) กับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน	47

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	16

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการพัฒนายุคแรกนั้นจะมีการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการศึกษาในยุคประเทศไทย 1.0 จะเน้นเพียงภาคเกษตร แล้วนำไปสู่ประเทศไทย 2.0 ที่เน้นอุตสาหกรรมเบา และก้าวเข้าสู่ยุคโมเดลประเทศไทย 3.0 จะเน้นเฉพาะอุตสาหกรรมหนักและการส่งออก เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์เป็นหลัก ซึ่งในยุคประเทศไทย 3.0 ยังคงต้องพบกับปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและการศึกษา และความไม่สมดุลในการพัฒนาประเทศ ก่อให้เกิดประเด็นในการปฏิรูปโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการศึกษาไปสู่ประเทศไทย 4.0 หรือไทยแลนด์ 4.0

อีกทั้ง เกษม เมฆินทร์ (2559) ได้กล่าวว่า แผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-พ.ศ.2579) ซึ่งเกิดความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในสภาพปัญหาอันเป็นที่มาของแนวคิดการจัดทำยุทธศาสตร์ที่หลากหลาย การจัดสรรและการใช้งบประมาณแบบแยกส่วน การกำหนดอนาคตของชาติกระทำโดยภาครัฐเป็นส่วนใหญ่และประเทศพัฒนาแล้วจะมียุทธศาสตร์ชาติ โดยมีกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข และตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง และสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคงเสมอภาพและเป็นธรรม ประเทศไทยสร้างแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ ประเทศไทย 4.0 เป็นความมุ่งมั่น ที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ “Value-Based Economy” หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” ซึ่งในปัจจุบันยังคงติดอยู่ในโมเดลเศรษฐกิจแบบ “ทำมาก ได้น้อย” ต้องการปรับเปลี่ยนเป็น “ทำน้อย ได้มาก” การขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคือ เปลี่ยนจากการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ ไปสู่สินค้าเชิงนวัตกรรม เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม และเปลี่ยนจากการเน้นภาคผลิตสินค้าไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น

ปัจจุบันสภาพการศึกษาในยุค 4.0 จะเน้นการเรียนการสอนที่ให้นิสิตสามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ทั่วโลกมาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ มาตอบสนองความต้องการของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนปัจจุบันส่วนใหญ่ไม่เคยให้ผู้เรียนได้คิดเองหรือทำเอง และที่สำคัญผู้เรียนส่วนใหญ่ยังคงใช้เวลาในโลกออนไลน์ เช่น การเล่นเกมส์ การแชท เฟซบุ๊ก ไลน์ และ อินสตาแกรม เมื่อมีการนำเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากขึ้นและทำลายของบุคลากรทางการศึกษา

ทำหน้าที่การเรียนการสอนในยุค 4.0 ได้เปลี่ยนไปโดยผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อการสอนทุกรูปแบบทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อดิจิทัล ซึ่งจะเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะในการสืบค้นและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากข้อมูลในยุคปัจจุบันมีจำนวนมาก ผู้เรียนจึงต้องมีความสามารถในการค้นหาและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ทั้งนี้ทางผู้วิจัยได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวอย่างยิ่ง จึงได้ทำการวิจัยในเรื่อง การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาเข้าสู่ยุค 4.0 กรณีศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ

1.2 คำถามการวิจัย

- 1.2.1 สภาพปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษา มีอะไรบ้าง
- 1.2.2 ความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาอยู่ในระดับใด
- 1.2.3 ปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษา

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.3.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ
- 1.3.2 เพื่อศึกษาความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ
- 1.3.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ

1.4 สมมติฐานการวิจัย

- 1.4.1 ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ อายุ ประสบการณ์ในการสอน หน้าที่ปฏิบัติต่อสัปดาห์ต่อภาคการศึกษา ระดับการสอน สาขาวิชาที่สอน และการเข้ารับการอบรมการใช้สื่อการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ
- 1.4.2 ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านงบประมาณ ความพร้อมของอาคารและสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกมีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 กรณีศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ โดยกำหนดศักยภาพของบุคลากรด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ดังนี้

1.5.1.1 ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ อายุ ประสบการณ์ในการสอน หน้าที่ปฏิบัติต่อสัปดาห์ต่อภาคการศึกษา ระดับการสอน สาขาวิชาที่สอน และการเข้ารับการอบรมการใช้สื่อการเรียนการสอน

1.5.1.2 ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

1.5.1.3 ปัจจัยการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน เช่น การใช้สื่อการเรียนการสอน เทคนิคการสอน และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากร

1.5.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาผู้มีหน้าที่ทำการสอนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ ได้แก่ มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ มหาวิทยาลัยธนบุรี มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก และวิทยาลัยอินเทอร์เทคลำปาง ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 ขอบเขตด้านประชากร

ลำดับที่	ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ	20	10
2	มหาวิทยาลัยธนบุรี	20	10
3	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ	30	15
4	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์	20	10
5	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น	20	10
6	มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่	-	-
7	วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก	30	15
8	วิทยาลัยอินเทอร์เทคลำปาง	-	-
รวม		120	70

1.5.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

1.5.3.1 บุคลากรทางการศึกษาผู้ที่ทำหน้าที่ทำการสอนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ ได้แก่ มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ มหาวิทยาลัยธนบุรี มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่ วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก และวิทยาลัยอินเทอร์เทคลำปาง เป็นต้น

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 สภาพปัญหา หมายถึง ลักษณะความเป็นอยู่ในปัจจุบันที่มีปัญหาและขาดสิ่งที่เป็นต้องจำเป็น ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการใช้สื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ

1.6.2 สื่อการเรียนการสอน หมายถึง เทคนิค วิธีการ ที่มีอยู่โดยนำมาพัฒนาปรับปรุงในรูปแบบใหม่ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

1.6.3 สภาพแวดล้อมและบรรยากาศ หมายถึง สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศภายในสถาบันอุดมศึกษา และภายในห้องเรียน ที่เหมาะสมต่อการนำสื่อการเรียนการสอน

1.6.4 บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอน ให้ความรู้ทักษะ ประสบการณ์ในการสอน และความชำนาญวิชาชีพในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ

1.6.5 การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร หมายถึง การส่งเสริมให้บุคลากรมีความสามารถ ทักษะ ทศนคติ ในการใช้สื่อการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน

1.6.6 สถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ หมายถึง มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยที่อยู่ในเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการทำการเปิดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี

1.6.7 ความพร้อมสถานที่ หมายถึง อาคาร และห้องเรียนที่อยู่ในสภาพที่พร้อมต่อการใช้สื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ

1.6.8 สิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง อุปกรณ์หรือวัสดุที่ช่วยสนับสนุนให้จัดการเรียนการสอนต่อการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

1.7 ประโยชน์ของงานวิจัย

- 1.7.1 ทราบถึงสภาพปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่าย
มิตรวิชาการ
- 1.7.2 ทราบถึงความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่าย
มิตรวิชาการ
- 1.7.3 ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของ
สถาบันอุดมศึกษา
- 1.7.4 เป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษา
เครือข่ายมิตรวิชาการ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน เพื่อศึกษาความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน ของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตร โดยงานวิจัยครั้งนี้ทางผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 สภาพปัญหาและความต้องการการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน
- 2.2 ความหมายและประเภทของสื่อการเรียนการสอน
- 2.3 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน
- 2.4 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอน
- 2.5 ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน
- 2.6 เทคนิคการสอน
- 2.7 ประโยชน์ของสื่อการสอนที่มีต่อนักเรียน
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 สภาพปัญหาและความต้องการการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

จากสภาพปัญหาที่พบเห็นคือ พบปัญหาด้านการขาดแคลน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน นอกจากนี้บุคลากรทางการศึกษา ไม่มีโอกาสได้ใช้สื่อการเรียนการสอน เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอจึงส่งผลให้บุคลากรขาดทักษะความรู้ และประสบการณ์ อันทำให้เกิดผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอน

ทั้งนี้ มีนักวิชาการได้กล่าวถึงประเด็นปัญหาที่สำคัญไว้ ดังนี้

ชวลิต เกิดทิพย์ (2553: 167) ได้กล่าวถึงประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา ในเขตภาคใต้พบปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และการจัดการอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุงทุกด้าน ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และผู้เรียนที่ควรได้รับการพัฒนาด้านความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีเป็นอย่างมาก

โรงเรียนควรให้ความสำคัญควบคู่กันทั้งในด้านทรัพยากรและการใช้เทคโนโลยีด้านบริหารการศึกษา และจัดการเรียนการสอน

กล่าวโดยสรุป สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา มีข้อจำกัด เงื่อนไข ความไม่พร้อมด้านอาคารสถานที่ ขาดงบประมาณ ผู้บริหารขาดการกำหนดเป็นนโยบายในการบริหารของโรงเรียน การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ โดยครูผู้สอนขาดความรู้ความสามารถในการใช้งาน ซึ่งในบางครั้งครูผู้สอนได้รับการฝึกอบรมแต่ไม่สามารถนำความรู้ไปขยายผลได้ เนื่องจากมีปัจจัย ข้อจำกัดหลายประการ เช่น วัสดุอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ มิใช่เพียงพอต่อการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ครูผู้สอนขาดการฝึกฝน ขาดประสบการณ์ ความชำนาญ และการเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคที่สำคัญยิ่ง จึงไม่อาจบรรลุเป้าหมายในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2.2 ความหมายและประเภทของสื่อการเรียนการสอน

ทางผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความหมายและประเภทของสื่อการเรียนการสอน ทั้งนักวิชาการไทยและนักวิชาการต่างชาติ ไว้ดังนี้

2.2.1 ความหมายของสื่อการสอน กล่าวไว้ดังนี้

เกอร์ลัช และอีลี (1971: 282) กล่าวว่า “สื่อการสอน” หมายถึง บุคคล วัสดุ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ทักษะ ทักษะคิด ครู หนังสือ และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนจัดเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น

กิดานันท์ มลิทอง (2548: 100) กล่าวว่า “สื่อการสอน” หมายถึง ตัวกลางที่ช่วยนำและถ่ายทอดข้อมูลความรู้จากครูผู้สอน หรือจากแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556: 11-12) ให้ความหมายของ “สื่อการสอน” ว่าเป็นวัสดุ (สิ่งเปลือง) อุปกรณ์ (เครื่องมือที่ใช้ไม่พ่วง่าย) วิธีการ (กิจกรรม เกม การทดลอง ฯลฯ) ที่ใช้สื่อกลางให้ผู้สอนสามารถส่ง หรือถ่ายทอดความรู้ เจตคติ (อารมณ์ ความรู้สึก ความสนใจ ทักษะคิด และค่านิยม) และทักษะไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553: 90) กล่าวว่า “สื่อการสอน” หมายถึง สิ่งที่จะช่วยให้การเรียนรู้ ซึ่งครูและนักเรียนเป็นผู้ใช้ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ไฮนิช (Heinich, 1993: 34-55) และคณะได้ให้ความหมายของสื่อการสอนไว้ว่า “สื่อการสอน” หมายถึง สื่อหรือตัวกลางชนิดใดก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นเทปบันทึกเสียง สไลด์ วิทยู โทรทัศน์ วีดีโอ แผนภูมิ ภาพนิ่ง เป็นต้น ซึ่งบรรจุเนื้อหา ข้อความเกี่ยวกับการเรียนการสอน

ดังนั้นสรุปความหมายของสื่อการเรียนการสอน (Instructional Media) หมายถึง ตัวกลางที่ใช้ถ่ายทอดหรือนำความรู้ในลักษณะต่าง ๆ จากผู้ส่งไปยังผู้รับให้เข้าใจ ความหมายได้ตรงกันในการเรียนการสอนสื่อที่ใช้เป็นตัวกลางนำความรู้ในกระบวนการสื่อความหมายระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนเทคนิควิธีการ ซึ่งเป็นตัวกลางทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ได้อย่างง่ายและรวดเร็วเป็นเครื่องมือและตัวกลาง ซึ่งมีความสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนมีหน้าที่เป็นตัวนำความต้องการของครูไปสู่ตัวนักเรียนอย่างถูกต้องและรวดเร็วเป็นผลให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2.2.2 ประเภทของสื่อการเรียน ได้มีนักวิชาการกล่าว สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์ (2550: 71-72) ได้จำแนกประเภทของสื่อได้เป็น 6 ประเภทใหญ่ ดังนี้

2.2.2.1 สื่อสิ่งพิมพ์

มีทั้งพิมพ์ที่จัดทำขึ้นเพื่อสนองการเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยตรง เช่น หนังสือเรียน คู่มือครู แผนการเรียนรู้ หนังสืออ้างอิง หนังสืออ่านเพิ่มเติม แบบฝึกกิจกรรม ใบงาน ใบความรู้ และสื่อสิ่งพิมพ์ทั่วไปที่สามารถนำมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ เช่น วารสาร นิตยสาร จุลสาร หนังสือพิมพ์ จดหมายข่าว โปสเตอร์ แผ่นพับ แผ่นภาพ เป็นต้น

2.2.2.2 สื่อบุคคล

หมายถึง ตัวบุคคลที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดสาระความรู้ แนวคิด และวิธีปฏิบัติตนไปสู่บุคคลอื่น นับเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีบทบาทสำคัญ โดยเฉพาะในด้านการโน้มน้าวจิตใจของนักเรียน สื่อบุคคลอาจเป็นบุคลากรที่มีอยู่ในสถานศึกษา เช่น ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา หรืออาจเป็นบุคลากรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ

2.2.2.3 สื่อวัสดุ

เป็นสื่อที่เก็บสาระความรู้ไว้ในตัวเอง จำแนกออกเป็น 2 ลักษณะคือ

- 1.) วัสดุประเภทที่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตัวเอง โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยอุปกรณ์ช่วย เช่น รูปภาพ หุ่นจำลอง เป็นต้น
- 2.) วัสดุประเภทที่ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้โดยตนเองจำเป็นต้องอาศัยอุปกรณ์อื่นช่วย เช่น फिल्म ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง ซีดีรอม แผ่นดิสก์ เป็นต้น

2.2.2.4 สื่ออุปกรณ์

หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวกลางหรือตัวผ่าน ทำให้ข้อมูลหรือความรู้ที่บันทึกในวัสดุสามารถถ่ายทอดออกมาให้เห็นหรือได้ยิน เช่น เครื่องฉายแผ่นโปร่งใส เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องบันทึกเสียง เป็นต้น

2.2.2.5 สื่อบริบท

เป็นสื่อที่ส่งเสริมหรือสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ สภาพแวดล้อม และสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งวิทยาการหรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น ห้องสมุด หรือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติในรูปของสิ่งมีชีวิต เช่น พืชผัก ผลไม้ สัตว์ชนิดต่าง ๆ หรืออยู่ในรูปของปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นรอบตัว ตลอดจนข่าวสารด้านต่าง ๆ เป็นต้น

2.2.2.6 สื่อกิจกรรม

เป็นกิจกรรมหรือกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน ได้แก่ การแสดงละคร บทบาทสมมติ การสาธิต สถานการณ์จำลอง การจัดนิทรรศการ การไปทัศนศึกษาออกสถานที่ การทำโครงการงาน

2.3 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนนั้น บุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสม ซึ่งในปัจจุบันมีสื่อหลากหลายประเภทในการนำมาใช้ในการเรียนการสอน เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล สื่อวัสดุ สื่ออุปกรณ์ สื่อบริบท และสื่อกิจกรรม ดังนั้น การเลือกใช้สื่อจะต้องพิจารณาเนื้อหาในบทเรียน เลือกสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สอดคล้องกับเนื้อหา และทักษะด้านผู้เรียน ในขณะเดียวกันผู้สอนควรพิจารณาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่นำมาใช้นั้น ได้พัฒนาศักยภาพหรือต่อยอดความคิดของผู้เรียน หากพิจารณาแล้วครูผู้สอนได้พบข้อบกพร่อง สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาดังกล่าว ควรได้รับการพัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด

ทั้งนี้ มีนักวิชาการได้กล่าวถึงการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ดังนี้

ณัฐกร สงคราม (2554: 3-4) ได้อธิบายการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ซึ่งมีกระบวนการพัฒนา และสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน โดยมีลำดับการพัฒนาแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเนื่องจากเป็นรากฐานสำหรับขั้นตอนต่อไป โดยผู้พัฒนาสื่อจะต้องระบุเป้าหมาย ความต้องการหรือปัญหาและทำการวิเคราะห์ผู้เรียน ทรัพยากร ทีมงาน งบประมาณ ระยะเวลาปฏิบัติงาน
2. การออกแบบ (Design) ขั้นตอนการออกแบบเป็นการใช้ผลลัพธ์จากขั้นตอนการวิเคราะห์ เพื่อวางแผนกลยุทธ์สำหรับพัฒนาสื่อการเรียนการสอนโดยจะต้องเริ่มจากการระบุวัตถุประสงค์ จากนั้นจึงกำหนดกลยุทธ์ของการเรียนการสอนและออกแบบโครงร่างของสื่อ

3. การพัฒนา (Development) เป็นการต่อยอดมาจากขั้นตอนการออกแบบ เพื่อเป็นต้นแบบให้ฝ่ายผลิตทำการผลิตสื่อตามแบบที่กำหนดไว้ ตั้งแต่การจัดหาส่วนประกอบต่าง ๆ เช่น ภาพ กราฟิก เสียง จากนั้นจึงเข้าสู่การตัดต่อหรือการเขียนโปรแกรม ซึ่งหากมีการวางแผนและออกแบบที่ดีแล้วการปฏิบัติงานในขั้นนี้ก็จะเป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว

4. การนำไปใช้ (Implement) เป็นการนำสื่อไปใช้งานจริง โดยเริ่มจากการให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และด้านสื่อพิจารณาความถูกต้อง ความสมบูรณ์ ความเหมาะสมของสื่อ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองในลักษณะนำร่อง (Pilot Testing) กับกลุ่มตัวอย่างเพียงไม่กี่คน แล้วจึงนำไปทดลองภาคสนาม (Filed Testing) กับกลุ่มเป้าหมายขนาดใหญ่

5. การประเมินผล (Evaluation) เป็นการวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสื่อการเรียนการสอน โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และความคิดเห็นที่มีต่อการเรียน เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขสื่อให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

2.4 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอน

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับงานด้านศึกษานั้นมีแนวทางในการใช้มากมาย แต่เป็นที่นิยมใช้โดยทั่วไปมีอยู่ 6 ประเภท (सानิตย์ ภาณุผาด, 2542: 19) ดังนี้

2.4.1 การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assister Instruction: CAI) เป็นการนำเอาคำอธิบายบทเรียนมาบรรจุไว้ในคอมพิวเตอร์ แล้วนำบทเรียนนั้นมาแสดงแก่ผู้เรียนเมื่อผู้เรียนอ่านคำอธิบายนั้นแล้ว คอมพิวเตอร์ก็จะทดสอบความเข้าใจว่าถูกต้องหรือไม่ หากไม่ถูกต้องก็ต้องมีวิธีการอธิบายเนื้อหาเพิ่มเติมให้เข้าใจมากขึ้นแล้วถามซ้ำอีก ซึ่งปัจจุบันมีพัฒนาการถึงระดับการใช้สื่อประสม และเทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุผลสัมฤทธิ์มากขึ้น

2.4.2 การศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ในการจัดการศึกษาทางไกลมีหลายแบบ ตั้งแต่แบบง่าย ๆ เช่น การใช้วิทยุ โทรทัศน์ออกอากาศให้ผู้เรียนศึกษาเองตามเวลาที่ออกอากาศไป จนถึงการใช้ระบบแพร่ภาพดาวเทียม (Direct to Home: DTH) หรือการประยุกต์ใช้ระบบประชุมทางไกล (Video Teleconference) โดยให้ผู้สอนและผู้เรียนสามารถสื่อสารถึงกันได้ทันทีเพื่อสอบถามข้อสงสัยหรืออธิบายคำสอนเพิ่มเติม

2.4.3 เครือข่ายการศึกษา เป็นการจัดทำเครือข่ายการศึกษา เพื่อให้ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษามีโอกาสใช้เครือข่ายเพื่อเสาะแสวงหาความรู้ที่มีอยู่อย่างมากมายในโลกและใช้บริการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ทางการศึกษา เช่น บริการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การเผยแพร่ และการค้นคว้าในระบบเวปไซต์ไวด์เว็บ ซึ่งในปัจจุบันมีเครือข่ายสคูเลเน็ต ที่เนคเทคได้ส่งเสริมให้เกิดขึ้นและมีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการนี้ประมาณ 60 โรงเรียน และยังมีเครือข่ายกาญจนาภิเษกที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการกระจายความรู้ให้กับประชาชน โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าใช้สารสนเทศแต่อย่างใด

2.4.4 การใช้งานห้องสมุด ในปัจจุบันห้องสมุดของมหาวิทยาลัยภาครัฐและภาคเอกชนเกือบทุกแห่งได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการให้บริการในลักษณะเครือข่าย เช่น โครงการ PULINET (Provincial University Library Network) และโครงการ THAILINET (Thai Library Network) การนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในห้องสมุด ทำให้ผู้ใช้ได้รับความสะดวกมากขึ้น เช่น บริการยืมคืน การค้นหา หนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่ต้องการได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

2.4.5 การใช้งานในห้องปฏิบัติการ มีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการทำงานในห้องปฏิบัติการร่วมกับอุปกรณ์อื่น ๆ เช่น การจำลองแบบ การออกแบบวงจรไฟฟ้า การควบคุมการทดลอง ซึ่งอุปกรณ์ที่ทันสมัยในปัจจุบันต่างผนวกความสามารถของเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าไปด้วยแทบทั้งสิ้น

2.4.6 การใช้งานประจำและงานบริหาร เช่น การจัดทำทะเบียนประวัติของนักเรียน นักศึกษา การเลือกเรียน การลงทะเบียนเรียน การแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การแนะนำอาชีพ และศึกษาต่อ ข้อมูลผู้ปกครอง หรือข้อมูลครู ซึ่งการมีข้อมูลดังกล่าว ทำให้ครูอาจารย์สามารถติดตามและดูแลนักเรียนได้อย่างดี รวมทั้งครูอาจารย์สามารถพัฒนาตนเองได้สูงขึ้น

ดังนั้น การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน (Computer Assisted Instruction: CAI) ซึ่งอาจจะมีชื่อเรียกกันหลายชื่อ เช่น CBT, CMI และอื่น ๆ อีกมากมาย แต่ละชื่อล้วนเป็นที่รู้จักกันสำหรับการศึกษากันมานานแล้ว แต่เริ่มใช้เพื่อการเรียนการสอนบริหารกันอย่างจริงจังมากขึ้น นับตั้งแต่มีการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้อย่างแพร่หลาย ปัจจุบันมีการตื่นตัวในการผลิตสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในรูปแบบต่าง ๆ กันมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อคอมพิวเตอร์สามารถใช้แทนสื่อในรูปแบบสื่อประสม ได้อย่างสมบูรณ์แบบคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียได้กลายเป็นสื่อเพื่อการเรียนการสอน จนทำให้สื่อชนิดอื่น ๆ กลายเป็นสื่อที่ล้าสมัยไปในที่สุด

2.5 ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน

มีนักวิชาการศึกษาของไทยได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศเมื่อมีการนำเข้ามาใช้กับวงการการศึกษาของไทย ไว้ดังนี้

สุรพงษ์ วงษ์ทน (2552: 24) ได้กล่าวถึงบทบาทและประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศกับการศึกษาไว้ดังนี้ เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทต่อการศึกษาในการเป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถใช้และนำเสนอข้อมูลสารสนเทศให้แก่ผู้เรียนได้ และยังสามารถศึกษาหาความรู้ได้อย่างไม่จำกัดรูปแบบ เวลา และสถานที่ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 ที่ได้กล่าวถึงแนวคิดและหลักการของการศึกษา ที่ยึดหลักของการศึกษาตลอดชีวิตว่า การศึกษามีความจำเป็นสำหรับบุคคล

ทุกช่วงชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย บุคคลมีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตเป็นภาพรวมของการศึกษาทุกประเภททุกระดับ เน้นความเสมอภาคและเปิดโอกาสให้ทุกคนเรียนรู้ทุกสถานที่ทุกเวลา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543: 5)

2.6 เทคนิคการสอน

การสอนให้มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ในเนื้อหา และเลือกใช้เทคนิควิธีการสอน สื่อนวัตกรรม และเทคนิควิธีการสอนมีความสำคัญเพราะช่วยให้ผู้สอนเกิดทักษะในการสอน เทคนิควิธีการสอนของครูผู้สอนอาจมีหลากหลายวิธี เช่น การใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา การตั้งคำถาม การสาธิต เทคนิคการพัฒนาความคิด การสอน โดยการใช้บทบาทสมมติ หรือเทคนิคการสอน โดยการใช้กระบวนการกลุ่มทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน นอกจากนี้ผู้เรียนจะได้รับความรู้แล้ว เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์

กิตติ รัตนราช (2554) ได้กล่าวถึง เทคนิคการสอน (Teaching Technique) คือ กลวิธีต่าง ๆ ที่ใช้เสริมกระบวนการสอน ขั้นตอนการสอน วิธีการสอน หรือการดำเนินการทางการสอนใด ๆ เพื่อช่วยให้การสอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น ส่วนวิธีการสอน (Teaching Method) คือ ขั้นตอนที่ผู้สอนดำเนินการให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไปตามองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญอันเป็นลักษณะเด่น หรือลักษณะเฉพาะที่ขาดไม่ได้ของวิธีนั้น ๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (2553: 4) ได้กล่าวถึง เทคนิคการสอน หมายถึง กลวิธีต่าง ๆ หรือวิธีที่นำมาใช้ในการส่งเสริมกระบวนการ ขั้นตอน วิธีการ หรือการกระทำ เพื่อช่วยให้กระบวนการขั้นตอน วิธีการ หรือการกระทำนั้น ๆ มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม (2550: ออนไลน์) ได้กล่าวถึง เทคนิควิธีการสอนมีหลากหลายรูปแบบ ดังนี้

1. วิธีการสอนโดยใช้การบรรยาย (Lecture) คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการพูด บอก เล่า อธิบาย สิ่งที่ต้องการสอนแก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนซักถามแล้วประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. วิธีการสอนโดยใช้การสาธิต (Demonstration) วิธีสอนโดยใช้การสาธิตแสดงให้ผู้เรียนสังเกต แล้วให้ผู้เรียนซักถาม อภิปรายและสรุปการเรียนรู้
3. วิธีการสอนโดยใช้การทดลอง (Experiment) เป็นวิธีการสอนโดยใช้การทดลองโดยให้ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดปัญหาและสมมติฐานในการทดลอง และลงมือทดลองการปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นเก็บรวบรวมข้อมูล มีการสรุปอภิปรายผลการทดลอง

4. วิธีการสอนโดยใช้การนิรนัย (Deduction) เป็นวิธีการสอนโดยใช้การนิรนัย ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุปในเรื่องที่เรียน
5. วิธีการสอนโดยใช้การอุปนัย (Induction) เป็นวิธีการสอนโดยใช้การอุปนัย คือ การนำตัวอย่าง ข้อมูล ความคิด เหตุการณ์ สถานการณ์ ปรากฏการณ์ ที่มีหลักการแนวคิดที่ต้องการสอนให้แก่ผู้เรียน
6. วิธีสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษา (Field Trip) เป็นวิธีการสอนโดยการทัศนศึกษาในสถานที่อันเป็นแหล่งความรู้ มีการศึกษาสิ่งต่าง ๆ ในสถานที่นั้นตามกระบวนการหรือวิธีการที่ได้วางแผนไว้ และมีการอภิปรายสรุปการเรียนรู้จากข้อมูลที่ได้ศึกษา
7. วิธีการสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion) เป็นวิธีสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อย โดยจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 4-8 คน ให้ผู้เรียนในกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น และประสบการณ์ในประเด็นที่กำหนด และสรุปผลการอภิปรายออกมาเป็นข้อสรุปของกลุ่ม
8. วิธีสอนโดยใช้การแสดงละคร (Dramatization) เป็นวิธีการสอนโดยใช้การแสดงผู้เรียนแสดงละคร ซึ่งเป็นเรื่องราวที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ตามเนื้อหาและบทละครที่ได้กำหนดไว้
9. วิธีการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) เป็นวิธีการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ คือ การให้ผู้เรียนสวมบทบาทในสถานการณ์ ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง และแสดงออกตามความรู้สึกนึกคิดของตน และนำเอาความรู้ ความคิด และพฤติกรรมที่สังเกตมาอภิปราย
10. วิธีการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง (Case) เป็นวิธีการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างให้ผู้เรียนศึกษาเรื่องที่สมมติจากความเป็นจริง และตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบมาใช้เป็นข้อมูลในการอภิปราย
11. วิธีการสอนโดยใช้เกม (Game) เป็นวิธีการสอนโดยใช้เกม คือ โดยการให้ผู้เรียนเล่นเกมตามกติกา และนำเนื้อหาและข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลการเล่น มาอภิปรายเพื่อสรุปการเรียนรู้
12. วิธีการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นวิธีการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองให้ผู้เรียนเล่นในสถานการณ์ที่มีบทบาท ข้อมูล และกติกาการเล่น ที่สะท้อนความเป็นจริง และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ เพื่อตัดสินใจและแก้ปัญหา
13. วิธีการสอนโดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) เป็นวิธีการสอนเพื่อศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งผู้สอนได้จัดเตรียมเนื้อหาสาระ และกิจกรรมที่ใช้สื่อการสอนหลายอย่างประสมกันให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนให้คำแนะนำช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

14. วิธีการสอนใช้บทเรียนแบบโปรแกรม (Programmed Instruction) เป็นวิธีสอนโดยใช้บทเรียนแบบโปรแกรม โดยให้ผู้เรียนศึกษาจากบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง เป็นบทเรียนที่นำเนื้อหาสาระ มาแตกเป็นหน่วยย่อย (Small Steps) เพื่อให้ง่ายแก่ผู้เรียนในการเรียนรู้

15. วิธีการสอนโดยใช้โครงงานหรือโครงการ (Project Work) เป็นการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน ตั้งข้อสงสัย ค้นหาข้อมูลและข้อค้นพบ ทำกิจกรรมอย่างอิสระ นำเสนอด้วยตนเอง

16. วิธีการสอนแบบ MIAP คือ กระบวนการที่ผู้สอนจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยผ่านขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอนคือ ขั้นสนใจปัญหา (Motivation) ขั้นศึกษาข้อมูล (Information) ขั้นพยายามหรือขั้นของการนำมาใช้ (Application) และขั้นสำเร็จผล (Progress)

17. วิธีการสอนโดยการใช้สื่อ (Media) เป็นวิธีการสอนโดยการใช้สื่อ วัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์ รวมทั้งวิธีการต่าง ๆ เป็นตัวกลางในการสื่อความหมายเพื่อถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียน

กล่าวโดยสรุป เทคนิคการสอนมีหลากหลายรูปแบบ ในแต่ละรูปแบบส่งเสริมการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไปตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ ลักษณะของผู้เรียน การวัดผลการเรียนรู้ ซึ่งเทคนิคการสอนเป็นวิธีการหนึ่งที่สำคัญ สามารถนำมาพัฒนาปรับปรุงการเรียนให้มีความน่าสนใจ จินตนาการ กระบวนการคิด สร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพตามจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

2.7 ประโยชน์ของสื่อการสอนที่มีต่อนักเรียน

อย่างไรก็ตามสื่อการสอนมีคุณค่าก็ต่อเมื่ออาจารย์ได้นำไปใช้อย่างเหมาะสมและถูกวิธี ดังนั้นมีนักวิชาการได้กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อการสอนที่มีต่อนักเรียนไว้ดังนี้

ระวีวรรณ ศรีศรีรัมย์ (2551: 93) กล่าวถึง ประโยชน์ของสื่อการสอน ดังนี้

1. ช่วยพัฒนาความคิดนักเรียน การที่นักเรียนได้รู้ เห็นสภาพของปัญหาต่าง ๆ ได้ยินหรือได้สัมผัสโดยการใช้สื่อการสอนประเภทต่าง ๆ เช่น จากภาพยนตร์ รูปภาพจะสามารถพัฒนาความคิดเห็นของนักเรียน โดยการคิดค้นหาวิธีการแก้ไขอย่างมีหลักการ และมีเหตุผล ทำให้มีความคิดกว้างไกลมากขึ้น

2. เพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่ นักเรียน ทำให้นักเรียนมีประสบการณ์มากขึ้นเนื่องจากได้เห็นของจริงได้ยินหรือสัมผัส ทำให้สามารถเปรียบเทียบสิ่งที่ได้เห็นในปัจจุบันกับความก้าวหน้าต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้ใหม่จากสื่อการเรียนต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ หรือจากการทัศนศึกษา

3. กระตุ้นหรือเร้าความสนใจของนักเรียน ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ที่นำมาเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน นอกเหนือจากการเรียนปกติในชั้นเรียน สามารถทำให้นักเรียนสนใจการเรียนมากขึ้น มีความกระตือรือร้น ใคร่รู้เห็นสิ่งที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ ซึ่งจะกระตุ้นความคิดของนักเรียนได้

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล (2550: 7-8) กล่าวถึงคุณค่าของสื่อการเรียนรู้ต่อนักเรียนหลายประการ ดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้นด้วยการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมที่สามารถสัมผัสและเข้าใจได้ง่ายขึ้น
2. ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้มากขึ้นในเวลาที่กำหนดหรือรวดเร็วกว่าการไม่ใช้สื่อ
3. ช่วยให้นักเรียนจดจำสิ่งที่เรียนได้มาก แม่นยำ และคงทนถาวรยิ่งขึ้น เพราะความประทับใจในประสบการณ์ที่ได้รับจากสื่ออื่น ๆ
4. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ตรงกัน และเกิดประสบการณ์ร่วมในเรื่องราวเดียวกัน
5. ช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต ปัจจุบัน และคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต
6. ช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง แปลงใหม่ และมีคุณค่า ซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้ที่บรรลุเป้าหมายและคาดหวังของนักเรียน

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

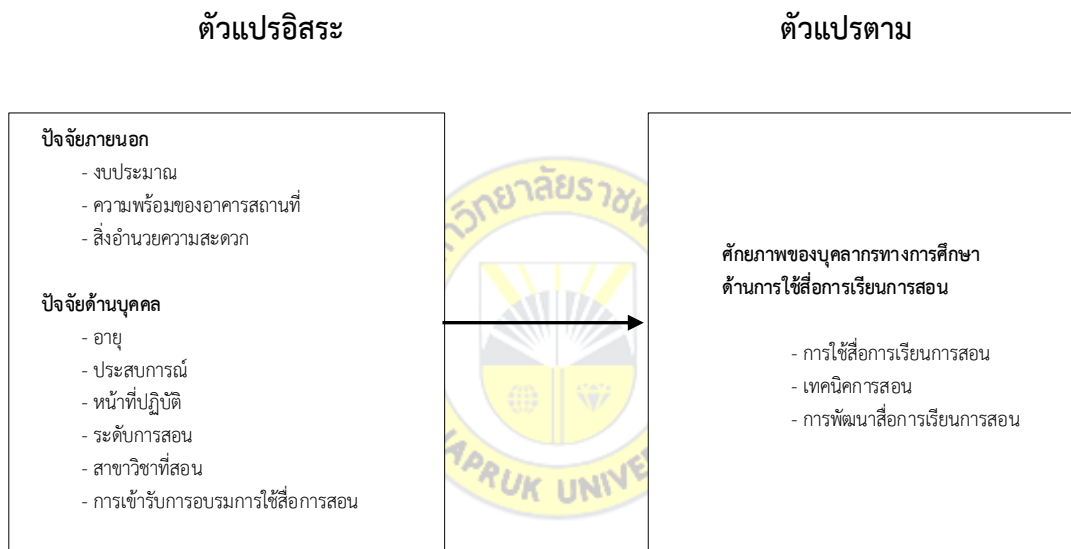
หลังจากศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแล้วทางผู้วิจัยได้ยังค้นคว้างานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะขอยกตัวอย่างที่น่าสนใจ ดังนี้

สนุ่น มีเพชร (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้สื่อการสอนของอาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการใช้สื่อการสอนของอาจารย์ 2) ศึกษาความต้องการใช้สื่อการสอนของอาจารย์ 3) ศึกษาสภาพปัญหาการใช้สื่อการสอนของอาจารย์ 4) เปรียบเทียบสภาพการใช้สื่อการสอนตามความต้องการ และสภาพปัญหาการใช้สื่อการสอนของอาจารย์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 123 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้ ความต้องการ และสภาพปัญหาการใช้สื่อการสอนนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ส่วนสถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบ Independent t-test และการทดสอบ one-way ANOVA

อรรวรรณ สัมฤทธิ์ (2550) การศึกษาวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สื่อการสอนตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 286 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบตรวจรายการและแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ระดับปัจจัยและการใช้สื่อการสอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สื่อการสอนตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านผู้เรียนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สื่อการสอนตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยด้านการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สื่อการสอนตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับปานกลาง 2) ระดับการใช้สื่อการสอนของครุมีสภาพการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอนพบว่า สภาพการปฏิบัติทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมาก

2.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาเข้าสู่ยุค 4.0 กรณีศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ” เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนและความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน รวมถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการใช้สื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ ซึ่งใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือบุคลากรทางการศึกษาผู้มีหน้าที่ทำการสอนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ จำนวน 8 มหาวิทยาลัย โดยมีอาจารย์ผู้สอนทั้งหมด จำนวน 120 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษาผู้มีหน้าที่ทำการสอนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ในสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ โดยการกำหนดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1967 อ้างถึงในบรรจง ภาสตา, 2545)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทางผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยทำการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือในการวิจัยโดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และหาดัชนีความสอดคล้อง IOC เท่ากับ 1.00 และหาค่าความตรง (Validity) โดยให้ทางผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบความถูกต้อง หลังจากได้ผ่านการ

พิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ทางผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างกับทางมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ จำนวน 30 ชุด และนำแบบสอบถามมาคำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาร์ค เท่ากับ .96 และ .98 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สโควร์ (Pearson chi-square) (กัลยา วานิชปัญญา, 2549: 92) ในการวิจัยครั้งนี้ทางผู้วิจัยได้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ซึ่งจะประกอบด้วยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนั้นข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยจึงแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

เป็นการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ อายุ ประสบการณ์ หน้าที่ปฏิบัติ ระดับการสอน วิชาที่สอนเข้ารับการอบรมการใช้สื่อการสอน ซึ่งลักษณะข้อคำถามเป็นข้อคำถามแบบสอบถามรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านสื่อการเรียนการสอน ลักษณะข้อคำถามเป็นคำถามแบบสอบถามรายการ (Check List) ประกอบด้วยข้อคำถาม ซึ่งมีเนื้อหา 3 ด้าน คือ งบประมาณ ความพร้อมของอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก

โดยมีการกำหนดให้คะแนนคำถามแต่ละข้อจะมีให้เลือก 5 อันดับ โดยมีการให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยในเครือข่ายเบญจมิตร 8 แห่ง ลักษณะข้อคำถามแบบสอบถามรายการ (Check List) ประกอบด้วยข้อคำถามซึ่งมีเนื้อหา 3 ด้าน ประกอบด้วย การใช้สื่อการเรียนการสอน เทคนิคการสอน และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

โดยมีการกำหนดให้คะแนนคำถามแต่ละข้อจะมีให้เลือก 5 อันดับ โดยมีการให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มีความต้องการพัฒนาศักยภาพในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความต้องการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความต้องการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความต้องการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ในการแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถาม และกำหนดช่วงคะแนน
เฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ของเบส (Best, 1970: 175 อ้างอิงใน นันทรัตน์ จิโรภาส, 2552: 85) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	มีปัญหาในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	มีปัญหาในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	มีปัญหาในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	มีปัญหาในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

เป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi structured Interview) ของผู้บริหารของมหาวิทยาลัยในเครือข่ายเบญจมิตร จำนวน 8 คน ซึ่งในประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยในเครือข่ายเบญจมิตร โดยมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (The Open Form) ถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ประกอบด้วยคำถามปลายเปิด โดยมีประเด็นคำถาม ดังต่อไปนี้

สภาพปัญหาที่พบในมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน เทคนิคการสอน และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ทางผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

3.3.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี หรือหลักการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการใช้สื่อการเรียนการสอน

3.3.2 กำหนดขอบเขตและประเด็นคำถาม และการสร้างเครื่องมือที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

3.3.3 สร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยยึดวัตถุประสงค์เป็นสำคัญ

3.3.4 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ความชัดเจนของภาษาการใช้คำและครอบคลุมเนื้อหาในการวิจัย

3.3.5 นำแบบสอบถามเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาและการใช้สื่อการเรียนการสอนทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น นำผลการพิจารณาไปวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเพื่อหาดัชนีความสอดคล้อง

3.3.6 นำไปปรับปรุงที่แก้ไข

3.3.7 นำแบบสอบถามไปจัดพิมพ์เป็นฉบับจริง และนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ทางผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

1. ทางผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากสำนักงานวัฒนธรรมและงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ถึงอธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ทางผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ และขอความร่วมมือในการทำวิจัยไปถึงอธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาได้เพื่อทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับมาทั้งหมด ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบบสอบถามที่ได้รับคืนและถูกต้องสมบูรณ์

ส่วนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. ทางผู้วิจัยทำการติดต่อกับผู้บริหาร หรือ ตัวแทนผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ

2. ทางผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อการทำสัมภาษณ์ตามวัน และเวลา ที่กลุ่มตัวอย่างได้กำหนดไว้

3. ทางผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาทำการสรุปและอภิปรายผล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาทำการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

3.5.1 ระดับปัจจัยภายนอกของการใช้สื่อการเรียนการสอน วิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา แจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไคสแควร์ (Chi-square)

3.5.2 สภาพปัญหาและการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

3.5.3.1 แบบสอบถามสภาพปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอน วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา แจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไคสแควร์ (Chi-Square)

3.5.3.2 การพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา แจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.5.3 ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาและการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยนำข้อมูลมาสรุปและอภิปรายผล

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาทำการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

3.6.1 ระดับปัจจัยภายนอกของการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยใช้สถิติพรรณนา แจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไคสแควร์ (Chi-square)

3.6.2 สภาพปัญหาและการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

3.6.2.1 แบบสอบถามสภาพปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา แจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไคสแควร์ (Chi-Square)

3.6.2.2 การพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.6.3 ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาและการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยนำข้อมูลมาสรุปและอภิปรายผล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาเข้าสู่ยุค 4.0 กรณีศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ” ทางผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากประชากรในการศึกษาคั้งคือ 70 คน นำเสนอ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนและความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน รวมถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการใช้สื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ ผลการวิเคราะห์ โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ

ตอนที่ 2 ระดับสภาพปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านสื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วยข้อคำถาม ซึ่งมีเนื้อหา 3 ด้าน คือ งบประมาณ ความพร้อมของอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยในเครือข่ายเบญจมิตร 8 แห่งประกอบด้วยข้อคำถาม ซึ่งมีเนื้อหา 3 ด้าน ประกอบด้วย การใช้สื่อการเรียนการสอน เทคนิคการสอน และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์แสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาการใช้สื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ ทั้ง 8 แห่ง

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านอายุ, ประสบการณ์ในการสอน, ระดับการสอน, สาขาวิชาที่สอน, การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษา ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปด้านอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
1. ต่ำกว่า 30 ปี	-	0.00
2. 30-35 ปี	2	3.20
3. 36-40 ปี	28	44.40
4. 41-45 ปี	14	22.20
5. 46-50 ปี	18	28.60
6. มากกว่า 50 ปี	1	1.60
รวม	63	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าพบว่ามีกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-40 ปี มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 44.40 รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 46-50 ปี มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 และมีอายุระหว่าง 41-45 ปี ต่ำกว่า 30 ปี และมากกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.20, 8.57, 3.20 และ 1.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปด้านประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอน	จำนวน	ร้อยละ
1. ต่ำกว่า 5 ปี	2	3.17
2. 5-10 ปี	11	17.46
3. มากกว่า 10 ปี	50	79.37
รวม	63	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนคือมากกว่า 10 ปีมีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 79.37 รองลงมาคือมีประสบการณ์ในการสอน 5-10 ปี มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 17.46 และมีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.17

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปหน้าที่ปฏิบัติ/สัปดาห์/ภาคการศึกษา

หน้าที่ปฏิบัติ/สัปดาห์/ ภาคการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. 3 ชั่วโมง	10	15.90
2. 6 ชั่วโมง	16	25.40
3. 9 ชั่วโมง	17	27.00
4. 12 ชั่วโมง	3	4.80
5. 15 ชั่วโมง	16	25.40
6. มากกว่า 15 ชั่วโมง	1	1.60
รวม	63	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีหน้าที่ปฏิบัติ / สัปดาห์ / ภาคการศึกษาคือ 9 ชั่วโมง มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00 รองลงมาคือมี หน้าที่ปฏิบัติการสอน 6 และ 15 ชั่วโมงเท่ากัน มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 25.40 และมีหน้าที่ปฏิบัติการสอน 3 ชั่วโมง มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 15.90 และมากกว่า 15 ชั่วโมง มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปด้านระดับการสอน

ระดับการสอน	จำนวน	ร้อยละ
1. ระดับปริญญาตรี	53	84.10
2. ระดับปริญญาโท	10	15.90
รวม	63	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่าส่วนใหญ่ระดับการสอน คือ ระดับปริญญาตรี มีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 84.10 และระดับปริญญาโทมีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 15.90

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปด้านสาขาวิชาที่สอน

สาขาวิชาที่สอน	จำนวน	ร้อยละ
1. สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	24	38.09
2. สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ	23	36.51
3. สาขาวิชาเทคโนโลยีมีัลติมีเดีย & แอนิเมชัน	14	22.22
4. สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	2	3.18
รวม	63	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่าส่วนใหญ่สอนสาขาวิชาที่สอน คือ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 38.09 รองลงมาคือ สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 36.51 และสาขาวิชาเทคโนโลยีมีัลติมีเดีย และแอนิเมชัน มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 และสาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ คิดเป็นร้อยละ 3.18

ตารางที่ 4.6 จำนวนร้อยละ และข้อมูลการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรการศึกษา (เช่น อบรม สัมมนา) ด้านความรู้ และการใช้สื่อการเรียนการสอน

การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. การได้รับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร		
1) เข้ารับการฝึกอบรม	63	90.00
2) ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	7	10.00
2. ท่านได้รับการเข้าอบรม		
1) อบรมเชิงปฏิบัติการ	22	34.92
2) อบรมเชิงวิชาการ	43	77.78
3) อบรมเชิงสัมมนา	24	34.92
4) อื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-
3. ด้านความรู้ และการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนจากข้อใดบ้าง		
1) อบรมวิธีการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน	26	42.86
2) อบรมการใช้สื่อการสอน	25	49.21
3) อบรมการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (เช่น Python, JAVA)	17	26.98
4) อบรมการใช้สื่อมีัลติมีเดีย	21	33.33
5) อบรมการเขียนโปรแกรมบนเว็บ	15	23.81
6) อื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-

ตารางที่ 4.6 จำนวนร้อยละ และข้อมูลการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรการศึกษา (เช่น อบรม สัมมนา) ด้านความรู้ และการใช้สื่อการเรียนการสอน (ต่อ)

การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
4. ระยะเวลาในการอบรม		
1) 1 ครั้ง / 1 ปีการศึกษา	6	9.52
2) 2 ครั้ง / 1 ปีการศึกษา	46	73.02
3) 3 ครั้ง / 1 ปีการศึกษา	11	17.46
4) อื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	
5. สถานที่ในการอบรม		
1) อบรมภายในสถาบัน	29	46.03
2) อบรมภายนอกสถาบัน	34	53.97
3) อื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	

จากตารางที่ 4.6 การได้รับการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์ผู้สอนพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้เข้ารับการอบรมร้อยละ 90.0 และไม่เข้ารับการอบรมร้อยละ 10.0 ส่วนใหญ่ได้เข้ารับการฝึกอบรมเชิงวิชาการ ร้อยละ 77.78 อบรมเชิงปฏิบัติการและเชิงสัมมนา ร้อยละ 34.92 และส่วนใหญ่เข้ารับการฝึกอบรมการใช้สื่อการเรียนการสอน ร้อยละ 49.21 รองลงมาคือ อบรมวิธีการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ร้อยละ 42.86 อบรมการใช้สื่อมัลติมีเดีย ร้อยละ 33.33 อบรมการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (เช่น Python, JAVA) ร้อยละ 26.98 และอบรมการเขียนโปรแกรมบนเว็บ ร้อยละ 23.81 ระยะเวลาในการอบรม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมโดยใช้เวลา 2 ครั้ง / 1 ปีการศึกษา ร้อยละ 73.02 รองลงมาคือ ใช้เวลา 3 ครั้ง / 1 ปีการศึกษา ร้อยละ 17.46 และ ใช้เวลา 1 ครั้ง / 1 ปีการศึกษา ร้อยละ 9.52 และส่วนใหญ่ได้รับการอบรมจากภายนอกสถาบัน ร้อยละ 53.97 และอบรมจากภายใน ร้อยละ 46.03

ตอนที่ 2 ระดับสภาพปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนา ศักยภาพของบุคลากรด้านสื่อการเรียนการสอน

ปัจจัยภายนอกกับการพัฒนา ศักยภาพของบุคลากร ด้านสื่อการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
1. ด้านงบประมาณ	3.09	0.295	ปานกลาง
2. ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่	3.13	0.675	ปานกลาง
3. สิ่งอำนวยความสะดวก	3.13	0.512	ปานกลาง
รวม	3.12	0.494	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ปัจจัยภายนอกกับการพัฒนา ศักยภาพของบุคลากรด้านสื่อการเรียน การสอนของมหาวิทยาลัยในเครือเบญจมมิตร โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 โดยปัจจัยภายนอกที่มีด้าน ความพร้อมของอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.13 รองลงมาคือ ด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 3.09

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับการ พัฒนา ศักยภาพของบุคลากรด้านสื่อการเรียนการสอน (ด้านงบประมาณ)

ด้านงบประมาณ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
สถาบันของท่านมีงบประมาณเพียงพอในการจัดซื้อ อุปกรณ์ในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน	3.03	0.252	ปานกลาง
สถาบันของท่านมีการจัดสรรงบประมาณเพียงพอ สำหรับการผลิตสื่อการเรียนการสอน	3.19	0.435	ปานกลาง
สถาบันของท่านมีการจัดสรรงบประมาณให้อาจารย์เข้า รับการอบรมในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน	3.06	0.246	ปานกลาง
สถาบันของท่านมีการวางแผนจัดเตรียมงบประมาณเพื่อ เป็นค่าใช้จ่ายให้อาจารย์เข้ารับการฝึกอบรมในการใช้สื่อ การเรียนการสอน	3.06	0.246	ปานกลาง
รวม	3.09	0.295	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่าปัจจัยภายนอกด้านงบประมาณ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.09 โดยทางสถาบันมีการจัดสรรงบประมาณเพียงพอสำหรับการผลิตสื่อการเรียนการสอนมากที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 รองลงมาคือ มีการจัดสรรงบประมาณให้อาจารย์เข้ารับการอบรมในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน และ มีการวางแผนจัดเตรียมงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้อาจารย์เข้ารับการฝึกอบรมในการใช้สื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 และมีงบประมาณเพียงพอในการจัดซื้ออุปกรณ์ในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านสื่อการเรียนการสอน (ด้านความพร้อมของอาคารและสถานที่)

ด้านความพร้อมของอาคารและสถานที่	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
สถาบันมีอาคารและสถานที่ และห้องเรียนอยู่ในสภาพที่พร้อมต่อการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้	3.10	0.689	ปานกลาง
สถาบันมีอาคารและสถานที่ ที่สามารถเก็บรักษาสื่อและการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้	3.11	0.698	ปานกลาง
สถาบันมีอาคารและสถานที่เพียงพอต่อการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้	3.16	0.653	ปานกลาง
สถาบันของท่านมีห้องปฏิบัติการด้านคอมพิวเตอร์เพียงพอต่อจำนวนของนิสิต	3.17	0.661	ปานกลาง
รวม	3.13	0.675	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 พบว่าปัจจัยภายนอกด้านความพร้อมของอาคารและสถานที่ โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.13 โดยสถาบันมีห้องปฏิบัติการด้านคอมพิวเตอร์เพียงพอต่อจำนวนนิสิต โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 รองลงมาคือ สถาบันมีอาคารและสถานที่เพียงพอต่อการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 ต่อมาสถาบันมีอาคารและสถานที่ที่สามารถเก็บรักษาสื่อและการนำสื่อและการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 และสถาบันมีอาคารและสถานที่ห้องเรียนอยู่ในสภาพที่พร้อมการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรด้านสื่อการเรียนการสอน (ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก)

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
สถาบันมีงบประมาณเพียงพอต่อการจัดซื้อเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนการสอน	2.94	0.504	ปานกลาง
สถาบันมีงบประมาณในการบำรุงรักษาการใช้สื่อการเรียนการสอน	3.06	0.304	ปานกลาง
สถาบันมีเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย เหมาะสม และก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ดีต่อนิสิต	3.33	0.508	ปานกลาง
สถาบันมีเทคโนโลยีที่เพียงพอต่อความต้องการของอาจารย์ผู้สอน	3.17	0.730	ปานกลาง
รวม	3.13	0.512	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่าปัจจัยภายนอกด้านความพร้อมของอาคารและสถานที่ โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.13 โดยสถาบันมีเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย เหมาะสม และก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ดีต่อนิสิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 รองลงมาคือ สถาบันมีเทคโนโลยีที่เพียงพอต่อความต้องการของอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 สถาบันมีงบประมาณในการบำรุงรักษาการใช้สื่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 และสถาบันมีงบประมาณเพียงพอต่อการจัดซื้อเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนการสอนน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94

ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกด้านบุคคลกับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามอายุ

ความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน	จำแนกตามอายุ						X2	p-value
	30-35 ปี	36-40 ปี	41-45 ปี	46-50 ปี	มากกว่า 50 ปี	รวม		
ด้านงบประมาณ								
น้อยที่สุด	1 1.60%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	1 1.60%	0.644	0.422
น้อย	0 0.0%	18 28.60%	11 17.50%	18 28.6%	1 1.60%	48 76.20%		
ปานกลาง	0 0.0%	10 15.90%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	10 15.90%		
มาก	1 1.60%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	1 1.60%		
มากที่สุด	0 0.0%	0 0.0%	3 4.80%	0 0.0%	0 0.0%	3 4.80%		
ความพร้อมของอาคารและสถานที่								
น้อยที่สุด	0 0.0%	0 0.0%	9 14.3%	0 0.0%	0 0.0%	9 14.3%	9.307*	0.002
น้อย	0 0.0%	2 3.2%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	2 3.2%		
ปานกลาง	1 1.6%	10 15.9%	3 4.8%	18 28.6%	1 1.6%	33 52.4%		
มาก	1 1.6%	0 0.0%	1 1.6%	0 0.0%	0 0.0%	2 3.2%		
มากที่สุด	0 0.0%	16 25.4%	1 1.6%	0 0.0%	0 0.0%	17 27.0%		

ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกด้านบุคคลกับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามอายุ (ต่อ)

ความต้องการ พัฒนาศักยภาพใน การใช้สื่อการเรียน การสอน	จำแนกตามอายุ						X2	p- value
	30-35 ปี	36-40 ปี	41-45 ปี	46-50 ปี	มากกว่า 50 ปี	รวม		
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก								
น้อยที่สุด	1 1.6%	0 0.0%	9 14.3%	0 0.0%	0 0.0%	10 15.9%	3.282	0.070
น้อย	1 1.6%	10 15.9%	0 0.0%	18 28.6%	1 1.6%	30 47.6%		
ปานกลาง	0 0.0%	0 0.0%	1 1.6%	0 0.0%	0 0.0%	1 1.6%		
มาก	0 0.0%	16 25.4%	1 1.6%	0 0.0%	0 0.0%	17 27.0%		
มากที่สุด	0 0.0%	2 3.2%	3 4.8%	0 0.0%	0 0.0%	5 7.9%		
ภาพรวม								
น้อยที่สุด	1 1.6%	0 0.0%	9 14.3%	0 0.0%	0 0.0%	10 15.9%	7.976	0.005
น้อย	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	18 28.6%	1 1.6%	19 30.2%		
ปานกลาง	1 1.6%	10 15.9%	2 3.2%	0 0.0%	0 0.0%	13 20.63%		
มาก	0 0.0%	16 25.4%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	16 25.4%		
มากที่สุด	0 0.0%	2 3.2%	3 4.8%	0 0.0%	0 0.0%	5 8.0%		
รวม	2 3.2%	28 44.4%	14 22.2%	18 28.6%	1 1.6%	63 100.0%		

จากตารางที่ 4.11 พบว่า โดยภาพรวมของอายุมีความสัมพันธ์กับสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนทุกด้าน ด้านงบประมาณ ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกด้านบุคคลกับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์สอน

ความต้องการพัฒนา ศักยภาพในการใช้สื่อการ เรียนการสอน	จำแนกตามประสบการณ์สอน				X2	p- value
	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี	รวม		
ด้านงบประมาณ						
น้อยที่สุด	0 0.0%	1 1.6%	0 0.0%	1 1.6%	0.668	0.184
น้อย	19 30.16%	18 28.58%	11 17.46%	48 76.2%		
ปานกลาง	10 15.9%	0 0.0%	0 0.0%	10 15.9%		
มาก	0 0.0%	3 13.6%	1 1.6%	4 15.2%		
มากที่สุด	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%		
ความพร้อมของอาคารและสถานที่						
น้อยที่สุด	0 0.0%	0 0.0%	9 14.3%	9 14.3%	0.655	0.200
น้อย	0 0.0%	0 0.0%	2 3.2%	2 3.2%		
ปานกลาง	29 46.05%	3 4.76%	1 1.6%	33 52.4%		
มาก	0 0.0%	2 3.2%	0 0.0%	2 3.2%		
มากที่สุด	0 0.0%	17 27.0%	0 0.0%	17 27.0%		

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกด้านบุคคลกับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์สอน (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน	จำแนกตามประสบการณ์สอน				X ²	p-value
	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี	รวม		
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก						
น้อยที่สุด	0 0.0%	1 1.6%	9 14.28	10 15.88%	2.515	0.113
น้อย	0 0.0%	1 1.6%	0 0.0%	1 1.6%		
ปานกลาง	29 46.03%	1 1.6%	0 0.0%	30 47.63%		
มาก	0 0.0%	17 26.98%	0 0.0%	17 26.98%		
มากที่สุด	0 0.0%	3 4.76%	2 3.18	5 7.94%		
รวม	29 46.03%	22 34.92%	12 19.05%	63 100.0%		

จากตารางที่ 4.12 พบว่า โดยภาพรวมประสบการณ์สอนมีความสัมพันธ์กับสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประสบการณ์สอนมีความสัมพันธ์กับสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนทุกด้าน ด้านงบประมาณ ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกด้านบุคคลกับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามหน้าที่ปฏิบัติ / สัปดาห์ / ภาคการศึกษา

ความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน	จำแนกตามหน้าที่ปฏิบัติ / สัปดาห์ / ภาคการศึกษา							X ²	p-value
	3 ชม.	6 ชม.	9 ชม.	12 ชม.	15 ชม.	มากกว่า 15 ชม.	รวม		
ด้านงบประมาณ									
น้อยที่สุด	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	1 1.6%	0 0.0%	0 0.0%	1 1.6%	0.512	0.430
น้อย	0 0.0%	16 26.4%	17 27.0%	2 3.17%	13 20.6%	0 0.0%	48 76.2%		
ปานกลาง	10 15.8%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	10 15.8%		
มาก	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	1 1.6%	1 1.6%		
มากที่สุด	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	3 4.8%	3 4.8%		
ความพร้อมของอาคารและสถานที่									
น้อยที่สุด	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	9 14.3%	0 0.0%	9 14.3%	0.018	5.604
น้อย	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	2 3.2%	0 0.0%	0 0.0%	2 3.2%		
ปานกลาง	10 15.9%	15 23.8%	0 0.0%	1 1.6%	7 11.1%	0 0.0%	33 52.4%		
มาก	0 0.0%	1 1.6%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	1 1.6%	2 3.2%		
มากที่สุด	0 0.0%	0 0.0%	17 26.9%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	17 26.9%		

ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกด้านบุคคลกับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามหน้าที่ปฏิบัติ / สัปดาห์ / ภาคการศึกษา (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน	จำแนกตามหน้าที่ปฏิบัติ / สัปดาห์ / ภาคการศึกษา							X ²	p-value
	3 ชม.	6 ชม.	9 ชม.	12 ชม.	15 ชม.	มากกว่า 15 ชม.	รวม		
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก									
น้อยที่สุด	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	1 1.6%	9 14.3%	0 0.0%	10 15.9%	0.554	0.350
น้อย	10 15.9%	15 23.8%	0 0.0%	0 0.0%	4 6.3%	1 1.6%	30 47.6%		
ปานกลาง	0 0.0%	0 0.0%	1 1.6%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	1 1.6%		
มาก	0 0.0%	1 1.6%	16 25.3%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	17 26.9%		
มากที่สุด	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	2 3.2%	3 4.8%	0 0.0%	5 7.9%		
รวม	10 15.9%	16 25.4%	17 26.9%	3 4.8%	16 25.4%	1 1.6%	63 100.0%		

จากตารางที่ 4.13 พบว่า โดยภาพรวมหน้าที่ปฏิบัติ / สัปดาห์ / ภาคการศึกษามีความสัมพันธ์กับสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า หน้าที่ปฏิบัติ / สัปดาห์ / ภาคการศึกษามีความสัมพันธ์กับสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนทุกด้าน ด้านงบประมาณ ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกด้านบุคคลกับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามระดับการสอน

ความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน	จำแนกตามระดับการสอน			X ²	p-value
	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	รวม		
ด้านงบประมาณ					
น้อยที่สุด	1 1.6%	0 0.0%	1 1.6%	0.352	0.021*
น้อย	48 76.2%	0 0.0%	48 76.2%		
ปานกลาง	0 0.0%	10 15.9%	10 15.9%		
มาก	1 1.6%	0 0.0%	1 1.6%		
มากที่สุด	3 4.8%	0 0.0%	3 4.8%		
ความพร้อมของอาคารและสถานที่					
น้อยที่สุด	9 14.3%	0 0.0%	9 14.3%	0.477	0.507
น้อย	2 3.2%	0 0.0%	2 3.2%		
ปานกลาง	23 36.5%	10 15.9%	33 52.4%		
มาก	2 3.2%	0 0.0%	2 3.2%		
มากที่สุด	17 27.0%	0 0.0%	17 27.0%		

ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกด้านบุคคลกับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามระดับการสอน (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน	จำแนกตามระดับการสอน			X ²	p-value
	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	รวม		
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
น้อยที่สุด	10 15.9%	0 0.0%	10 15.9%	0.981	0.322
น้อย	20 31.7%	10 15.9%	30 47.6%		
ปานกลาง	1 1.6%	0 0.0%	1 1.6%		
มาก	17 27.0%	0 0.0%	17 27.0%		
มากที่สุด	5 7.9%	0 0.0%	5 7.9%		
รวม	53 84.1%	10 15.9%	63 100%		

จากตารางที่ 4.14 พบว่า โดยภาพรวมระดับการสอนมีความสัมพันธ์กับสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับการสอนมีความสัมพันธ์กับสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนทุกด้าน ด้านงบประมาณ ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกด้านบุคคลกับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามสาขาวิชาที่สอน

ความต้องการพัฒนา ศักยภาพในการใช้สื่อ การเรียนการสอน	จำแนกตามสาขาวิชาที่สอน					X2	p- value
	สาขาวิชา คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ	สาขาวิชา เทคโนโลยี สารสนเทศ	สาขาวิชา เทคโนโลยี มีเดีย & แอนิเมชัน	สาขาวิชา เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์	รวม		
ด้านงบประมาณ							
น้อยที่สุด	0 0.0%	1 1.6%	0 0.0%	0 0.0%	1 1.6%	7.071	0.008*
น้อย	22 34.9%	18 28.6%	7 11.1%	1 1.6%	48 76.2%		
ปานกลาง	2 3.2%	3 4.8%	4 6.4%	0 0.0%	10 15.9%		
มาก	0 0.0%	1 1.6%	0 0.0%	0 0.0%	1 1.6%		
มากที่สุด	0 0.0%	0 0.0%	3 4.8%	0 0.0%	3 4.8%		
ความพร้อมของอาคารและสถานที่							
น้อยที่สุด	2 3.2%	4 6.4%	3 4.8%	0 0.0%	9 14.3%	7.047	0.008*
น้อย	2 3.2%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	2 3.2%		
ปานกลาง	6 9.5%	15 23.8%	10 15.9%	2 3.2%	33 52.4%		
มาก	0 0.0%	1 1.6%	1 1.6%	0 0.0%	2 3.2%		
มากที่สุด	14 22.2%	3 4.8%	0 0.0%	0 0.0%	17 27.0%		

ตารางที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกด้านบุคคลกับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามสาขาวิชาที่สอน (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน	จำแนกตามสาขาวิชาที่สอน					X ²	p-value
	สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ	สาขาวิชาเทคโนโลยีมีเดีย & แอนิเมชัน	สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	รวม		
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก							
น้อยที่สุด	2 3.2%	5 7.9%	3 4.8%	0 0.0%	10 15.9%	7.047	0.008*
น้อย	6 9.5%	15 23.8%	7 11.1%	2 3.2%	30 47.6%		
ปานกลาง	0 0.0%	1 1.6%	0 0.0%	0 0.0%	1 1.6%		
มาก	14 22.2%	2 3.2%	1 1.6%	0 0.0%	17 27.0%		
มากที่สุด	2 3.2%	0 0.0%	3 4.8%	0 0.0%	5 7.9%		
รวม	24 38.1%	23 36.5%	14 22.2%	2 3.2%	63 100.0%		

จากตารางที่ 4.15 พบว่า โดยภาพรวมสาขาวิชาที่สอนมีความสัมพันธ์กับสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สาขาวิชาที่สอนมีความสัมพันธ์กับสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนทุกด้าน ด้านงบประมาณ ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ ได้แก่ ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านเทคนิคการสอน และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการทั้ง 3 ด้าน

สภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยในเครือข่ายเบญจมิตร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน	3.36	0.510	ปานกลาง
2. ด้านเทคนิคการสอน	3.70	0.710	มาก
3. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	3.33	0.550	ปานกลาง
รวม	3.46	0.590	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.16 พบว่า สภาพปัญหาและศักยภาพของบุคลากรด้านสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ มีความรุนแรงของปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 โดยมีปัญหาด้านเทคนิคการสอนมีระดับมากเป็นอันดับแรก โดยมีค่าเฉลี่ยคือ 3.70 รองลงมาคือ ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนน้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือเบญจมิตรวิชาการ (ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน)

ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
สถาบันของท่านมีความต้องการบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในการใช้สื่อการเรียนการสอน	2.94	0.535	ปานกลาง
สถาบันของท่านมีความต้องการนโยบายส่งเสริมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในการใช้สื่อการเรียนการสอนในการจัดการเรียนการสอน	3.44	0.532	ปานกลาง
บุคลากรในสถาบันของท่านมีความต้องการฝึกอบรมและศึกษาดูงานในด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	3.44	0.501	ปานกลาง
ฝ่ายบริหารสถาบันของท่านมีความต้องการสนับสนุนและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในการใช้สื่อการเรียนการสอน	3.33	0.475	ปานกลาง
บุคลากรมีความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเรียนรู้ที่ดีของผู้เรียน	3.44	0.532	ปานกลาง
บุคลากรทางการสอนมีความต้องการสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อจำนวนของผู้เรียน	3.56	0.501	มาก
รวม	3.36	0.513	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.17 พบว่าสภาพปัญหาด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือเบญจมิตรวิชาการ มีความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 โดยมีปัญหา 3 อันดับแรก ได้แก่ บุคลากรทางการสอนมีความต้องการสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อจำนวนของผู้เรียนอยู่ในระดับมากเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 รองลงมาคือบุคลากรในสถาบันของท่านมีความต้องการฝึกอบรมและศึกษาดูงานในด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบุคลากรมีความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเรียนรู้ที่ดีของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 และ ฝ่ายบริหารสถาบันของท่านมีความ

ต้องการสนับสนุนและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในการใช้สื่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ (ด้านเทคนิคการสอน)

ด้านเทคนิคการสอน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
บุคลากรมีความต้องการพัฒนาเทคนิคและความเชี่ยวชาญในกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยนำเอาเทคโนโลยีมาใช้	3.68	0.714	มาก
บุคลากรมีความต้องการเทคนิคการสอนเพื่อช่วยในกระบวนการและขั้นตอนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ	3.68	0.714	มาก
บุคลากรมีความต้องการปรับปรุงเทคนิคการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาและสภาพแวดล้อมปัจจุบันและตัวผู้เรียน	3.54	0.502	มาก
บุคลากรมีความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารในการถ่ายทอดองค์ความรู้โดยใช้เทคโนโลยีไปสู่ผู้เรียนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ	3.70	0.733	มาก
บุคลากรมีความต้องการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นวิธีการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะ ความรู้ และกระบวนการคิด	3.52	0.931	มาก
บุคลากรมีความต้องการคิดค้นเทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน	3.86	0.692	มาก
บุคลากรมีความต้องการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.89	0.698	มาก
รวม	3.70	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.18 พบว่าสภาพปัญหาด้านเทคนิคการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ มีความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 โดยมีปัญหา 3 อันดับแรก ได้แก่ บุคลากรมีความต้องการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยคือ 3.89 รองลงมาคือ บุคลากรมีความต้องการคิดค้นเทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยคือ 3.86 และบุคลากรมีความต้องการพัฒนา

ทักษะการสื่อสารในการถ่ายทอดองค์ความรู้โดยใช้เทคโนโลยีไปสู่ผู้เรียนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยคือ 3.70 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ (ด้านพัฒนาสื่อการเรียนการสอน)

ด้านพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
บุคลากรมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอน	3.29	0.490	ปานกลาง
สถาบันของท่านมีความต้องการส่งเสริมพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่มีความทันสมัย	3.30	0.496	ปานกลาง
สถาบันของท่านมีความต้องการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอนให้เหมาะสม ทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบัน	3.29	0.490	ปานกลาง
สถาบันของท่านมีความต้องการจัดทำเอกสาร คู่มือ สื่อวัสดุอุปกรณ์ เพื่อพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยี	3.44	0.532	ปานกลาง
รวม	3.33	0.502	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.19 พบว่าสภาพปัญหาด้านพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ มีความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 โดยมีปัญหา 3 อันดับแรก ได้แก่ สถาบันของท่านมีความต้องการจัดทำเอกสาร คู่มือ สื่อวัสดุอุปกรณ์ เพื่อพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยคือ 3.44 รองลงมาคือ สถาบันของท่านมีความต้องการส่งเสริมพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่มีความทันสมัย มีค่าเฉลี่ยคือ 3.30 และบุคลากรมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอน และ สถาบันของท่านมีความต้องการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอนให้เหมาะสม ทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยคือ 3.29 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.20 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอก (ด้านงบประมาณ) กับความต้องการพัฒนา
ศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน

ความต้องการพัฒนาศักยภาพใน การใช้สื่อการเรียนการสอน	ปัจจัยภายนอก (ด้านงบประมาณ)			รวม	X2	p- value
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน						
น้อย	0 0.00%	0 0.00%	0 0.00%	0 0.00%	0.931	0.007*
ปานกลาง	21 33.33%	10 15.87%	0 0.00%	31 49.21%		
มาก	28 44.44%	1 1.59%	3 4.76%	32 50.79%		
ด้านเทคนิคการสอน						
น้อย	0 0.00%	0 0.00%	0 0.00%	0 0.00%	0.668	0.184
ปานกลาง	37 58.73%	11 17.46%	3 4.76%	51 80.95%		
มาก	3 4.76%	0 0.00%	0 0.00%	3 4.76%		
มากที่สุด	9 14.29%	0 0.00%	0 0.00%	9 14.29%		
ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน						
น้อย	0 0.00%	0 0.00%	0 0.00%	0 0.00%	0.037	4.368
ปานกลาง	35 55.56%	10 15.87%	0 0.00%	45 71.43%		
มาก	11 17.46%	1 1.59%	3 4.76%	15 23.81%		
มากที่สุด	3 4.76%	0 0.00%	0 0.00%	3 4.76%		
รวม	49 77.78%	11 17.46%	3 4.76%	63 100.0%		

จากตารางที่ 4.20 แสดงถึง โดยภาพรวมปัจจัยภายนอก (ด้านงบประมาณ) มีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยภายนอกด้านงบประมาณมีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านเทคนิคการสอน และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.21 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอก (ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่) กับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน

ความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน	ปัจจัยภายนอก (ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่)			รวม	X ²	p-value
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน						
น้อย	0 0.00%	26 41.27%	9 14.29%	35 55.56%	0.066	3.368
ปานกลาง	9 14.29%	0 0.00%	8 12.70%	17 26.78%		
มาก	0 0.00%	8 12.70%	2 3.17%	10 15.87%		
มากที่สุด	0 0.00%	1 1.59%	0 0.00%	0 0.00%		
ด้านเทคนิคการสอน						
น้อย	0 0.00%	29 46.03%	0 0.00%	29 46.03%	0.113	2.515
2ปานกลาง	0 0.00%	6 9.52%	19 30.16%	25 39.98%		
มาก	9 14.29%	0 0.00%	0 0.00%	9 14.29%		
มากที่สุด	0 0.00%	0 0.00%	0 0.00%	0 0.00%		

ตารางที่ 4.21 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอก (ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่) กับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน	ปัจจัยภายนอก (ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่)			รวม	X ²	p-value
ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน						
น้อย	0 0.00%	0 0.00%	0 0.00%	0 0.00%	0.037	4.093
ปานกลาง	0 0.00%	19 30.16%	16 25.40%	35 55.56%		
มาก	9 14.29%	15 23.81%	1 1.59%	25 39.68%		
มากที่สุด	0 0.00%	1 1.59%	2 3.17%	3 4.76%		
รวม	9 14.29%	35 55.56%	19 30.16%	63 100.0%		

จากตารางที่ 4.21 แสดงถึงโดยภาพรวมปัจจัยภายนอก (ด้านความพร้อมของอาคารและสถานที่) มีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยภายนอกด้านงบประมาณมีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านเทคนิคการสอน และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.22 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอก (ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก) กับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน

ความต้องการพัฒนา ศักยภาพในการใช้สื่อ การเรียนการสอน	ปัจจัยภายนอก (ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก)			รวม	X2	p- value
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน						
น้อย	0 0.00%	26 41.27%	9 14.29%	35 55.56%	0.014	2.102
ปานกลาง	9 14.29%	0 0.00%	8 12.70%	17 26.78%		
มาก	0 0.00%	8 12.70%	2 3.17%	10 15.87%		
มากที่สุด	0 0.00%	1 1.59%	0 0.00%	0 0.00%		
ด้านเทคนิคการสอน						
น้อย	0 0.00%	29 46.03%	0 0.00%	29 46.03%	0.655	0.200
ปานกลาง	0 0.00%	6 9.52%	19 30.16%	25 39.98%		
มาก	9 14.29%	0 0.00%	0 0.00%	9 14.29%		
มากที่สุด	0 0.00%	0 0.00%	0 0.00%	0 0.00%		
ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน						
น้อย	0 0.00%	0 0.00%	0 0.00%	0 0.00%	0.027	4.901
ปานกลาง	0 0.00%	19 30.16%	16 25.40%	35 55.56%		
มาก	9 14.29%	15 23.81%	1 1.59%	25 39.68%		
มากที่สุด	0 0.00%	1 1.59%	2 3.17%	3 4.76%		
รวม	9 14.29%	35 55.56%	19 30.16%	63 100.0%		

จากตารางที่ 4.22 แสดงถึงโดยภาพรวมปัจจัยภายนอก (ด้านสิ่งแวดล้อม) มีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยภายนอกด้านงบประมาณมีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านเทคนิคการสอน และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาการใช้สื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการทั้ง 8 แห่ง

1. สภาพปัญหาที่ท่านพบเจอในมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน ท่านมีความคิดว่าปัญหาใดที่ควรจะต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน และท่านคิดว่ามหาวิทยาลัยของท่านมีความต้องการพัฒนาการใช้สื่อการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด

1.1 สภาพปัญหา (ปัจจุบัน)

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าสาขาวิชาหรือตัวแทนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการทั้ง 8 แห่ง พบว่า สถาบันยังขาดผู้เชี่ยวชาญในการอบรมให้ความรู้ในการใช้สื่อการเรียนการสอน อีกทั้งบุคลากรทางการศึกษายังขาดทักษะในการใช้ห้องเรียนที่มีสื่อการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน อาคารหรือสถานที่ใช้ยังไม่รองรับการใช้สื่อการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ ยังขาดงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการจัดทำสื่อการเรียนการสอนหรือห้องที่เหมาะสมกับการจัดทำสื่อการเรียนการสอน

1.2 ความต้องการ

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าสาขาวิชาหรือตัวแทนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการทั้ง 8 แห่ง พบว่า ทางสถาบันยังมีความต้องการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก เพื่อพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ทักษะความสามารถ และมีความชำนาญการ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และเทคนิคการสอนในปัจจุบันมากขึ้น เนื่องจากสถาบันเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการทั้ง 8 แห่ง มีความจำเป็นต้องพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับการเรียนรู้ของเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย ซึ่งอาจจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนในสถาบันต่อไป

1.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าสาขาวิชาหรือตัวแทนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการทั้ง 8 แห่ง พบว่า การใช้สื่อการเรียนการสอนของบุคลากรทางการศึกษาของสถาบันให้มีประสิทธิภาพ ควรจะมีการส่งเสริมให้ได้รับการอบรมการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างจริงจัง พร้อมทั้ง

ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน และควรมีเจ้าหน้าที่ช่วยสนับสนุนและคอยอำนวยความสะดวกในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในงานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษา ศึกษาความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสื่อการเรียนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ ทางผู้วิจัยได้ทำวิเคราะห์แล้วสามารถสรุปตามประเด็นดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ สามารถสรุปได้ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่าบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-40 ปี มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 44.40 มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 79.37 ส่วนใหญ่จะมีหน้าที่ปฏิบัติ/สัปดาห์/ภาคการศึกษา จำนวน 9 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 27.0 ในด้านระดับการสอน ส่วนใหญ่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 84.10 และด้านสาขาวิชาที่สอนคือ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 38.09

นอกจากนี้บุคลากรทางการศึกษาได้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 90.0 บุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่ได้รับการเข้าอบรมเชิงวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 77.78 ด้านความรู้และ การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนด้านการอบรมวิธีการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 49.21 และระยะเวลาในการอบรม 2 ครั้ง / 1 ปีการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 73.02 และสถานที่ในการอบรมส่วนใหญ่จะอบรมภายนอกสถาบัน คิดเป็นร้อยละ 53.97

5.1.2 ปัจจัยภายนอกกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านสื่อการเรียนการสอน

พบว่า ปัจจัยภายนอกกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านสื่อการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้วพบว่า ปัจจัยด้านความพร้อมของอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 มีจำนวนเท่ากับ ในขณะที่ด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 3.09 ซึ่งสามารถแยกประเด็นได้ ดังนี้

5.1.2.1 ปัจจัยภายนอกกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านสื่อการเรียนการสอน (ด้านงบประมาณ) ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้วพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ข้อ คือ สถาบันของท่านมีการจัดสรรงบประมาณเพียงพอสำหรับการผลิตสื่อการเรียนการสอน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 สถาบันของท่านมีการจัดสรรงบประมาณให้อาจารย์เข้ารับการอบรมในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน และสถาบันของท่านมีการวางแผนจัดเตรียมงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้อาจารย์เข้ารับการฝึกอบรมในการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 และสถาบันของท่านมีงบประมาณเพียงพอในการจัดซื้ออุปกรณ์ในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03

5.1.2.2 ปัจจัยภายนอกกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านสื่อการเรียนการสอน (ด้านความพร้อมของอาคารและสถานที่) ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้วพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ข้อ คือ สถาบันของท่านมีห้องปฏิบัติการด้านคอมพิวเตอร์เพียงพอต่อจำนวนของนิสิต โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 สถาบันมีอาคารและสถานที่เพียงพอต่อการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 สถาบันมีอาคารและสถานที่ที่สามารถเก็บรักษาสื่อและการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 และสถาบันมีอาคารและสถานที่ และห้องเรียนอยู่ในสภาพที่พร้อมต่อการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10

5.1.2.3 ปัจจัยภายนอกกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านสื่อการเรียนการสอน (ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก) ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้วพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ข้อ คือ สถาบันมีเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย เหมาะสม และก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ดีต่อนิสิต โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 สถาบันมีเทคโนโลยีที่เพียงพอต่อความต้องการของอาจารย์ผู้สอน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 สถาบันมีงบประมาณในการบำรุงรักษาการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 และสถาบันมีงบประมาณเพียงพอต่อการจัดซื้อเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94

5.1.3 สภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ

พบว่า สภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้วพบว่า สภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ คือ ด้านเทคนิคการสอน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 ในขณะที่ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 3.33 ซึ่งสามารถแยกประเด็นได้ ดังนี้

5.1.3.1 สภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ (ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน) ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้วพบว่า บุคลากรทางการสอนมีความต้องการสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อจำนวนของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 อยู่ในระดับมาก และสถาบันของท่านมีความต้องการนโยบายส่งเสริมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในการใช้สื่อการเรียนการสอนในการจัดการเรียนการสอน, บุคลากรในสถาบันของท่านมีความต้องการฝึกอบรมและศึกษาดูงานในด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน, บุคลากรมีความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเรียนรู้ที่ดีของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 เท่ากันทั้ง 3 ข้อ ต่อมาคือ ฝ่ายบริหารสถาบันของท่านมีความต้องการสนับสนุนและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในการใช้สื่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 และสถาบันของท่านมีความต้องการบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในการใช้สื่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 อยู่ในระดับปานกลาง

5.1.3.2 สภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ (ด้านเทคนิคการสอน) ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้วพบว่า บุคลากรมีความต้องการนำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ต่อมาคือ บุคลากรมีความต้องการคิดค้นเทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 บุคลากรมีความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารในการถ่ายทอดองค์ความรู้โดยใช้เทคโนโลยีไปสู่ผู้เรียนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 บุคลากรมีความต้องการพัฒนาเทคนิคและความเชี่ยวชาญในกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ และบุคลากรมีความต้องการเทคนิคการสอนเพื่อช่วยให้กระบวนการและขั้นตอนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 และบุคลากรมีความต้องการปรับปรุงเทคนิคการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาและสภาพแวดล้อมปัจจุบันและตัวผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 และ บุคลากรมีความต้องการนำ

เทคโนโลยีมาใช้เป็นวิธีการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะ ความรู้ และกระบวนการคิด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 อยู่ในระดับมาก

5.1.3.3 สภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ (ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน) ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้วพบว่า สถาบันของท่านมีความต้องการจัดทำเอกสาร คู่มือ สื่อวัสดุอุปกรณ์ เพื่อพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 ต่อมาคือ สถาบันของท่านมีความต้องการส่งเสริมพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่มีความทันสมัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 ลำดับต่อมาคือ บุคลากรมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอน และสถาบันของท่านมีความต้องการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอนให้เหมาะสม ทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 อยู่ในระดับปานกลาง

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน สามารถอภิปรายผลตามสมมติฐาน ดังนี้

5.2.1 สภาพปัญหาและความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่ามีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งทางบุคลากรทางการสอนมีความต้องการสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อจำนวนของผู้เรียน บุคลากรมีความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเรียนรู้ที่ดีของผู้เรียน และสถาบันของท่านมีความต้องการนโยบายส่งเสริมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในการใช้สื่อการเรียนการสอนในการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะอุปกรณ์เครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของประพันธ์ ดั่งอินทร์ (2545) เรื่อง สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการเทคโนโลยีและนวัตกรรมในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยเฉพาะประเด็นด้านเครื่องคอมพิวเตอร์มาก เช่นเดียวกับผลงานการวิจัยของอรุณ จันวงษ์ (2545) พบว่า ปัญหาการใช้เครื่องมือได้แก่ อุปกรณ์มีไม่เพียงพอกับความต้องการ นอกจากนี้สภาพปัญหาและความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนพบว่าด้านเทคนิคการสอน บุคลากรยังมีความต้องการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นวิธีการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะ ความรู้ และกระบวนการคิด อีกทั้งบุคลากรยังมีความต้องการที่จะปรับปรุงเทคนิคการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหา และสภาพแวดล้อมปัจจุบันและตัวผู้เรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของอรุณ จันวงษ์ (2545) พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาด้านเทคนิควิธีการสอน นักเรียนไม่ได้ให้ความร่วมมือในการใช้กระบวนการกลุ่ม ครูไม่เข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ทั้งนี้ครูขาดทักษะในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ครูขาดความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้เพราะว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาเหมือนกันคือ ขาดแคลนบุคลากรที่มีความชำนาญด้านการใช้

เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา หรือบุคลากรที่สำเร็จการศึกษาทางด้านนี้โดยตรงเป็นอย่างมาก ซึ่งแนวทางในการแก้ปัญหาคือ สถาบันควรมีการจัดอบรมสัมมนาบุคลากรเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนให้มากขึ้น

5.2.2 ความต้องการพัฒนาการใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความต้องการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมพรนาสมโภชน์ (2549) เรื่อง สภาพปัญหาความต้องการ และยอมรับนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีการศึกษา โรงเรียนต้นแบบในฝันและโรงเรียนต้นแบบวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่าบุคลากรมีความต้องการทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังมีความต้องการพัฒนาเทคนิควิธีการสอน โดยบุคลากรมีความต้องการปรับปรุงเทคนิคการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาและสภาพแวดล้อมปัจจุบันและตัวผู้เรียน อีกทั้งบุคลากรมีความต้องการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นวิธีการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะ ความรู้ และกระบวนการคิด สอดคล้องกับผลงานวิจัยของคมเดช ราชเหนือ (2545) เรื่อง การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี เพื่อรองรับการปฏิรูปทางการศึกษา พบว่า ความต้องการของบุคลากรในการพัฒนาตนเองด้านการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษามีความต้องการอยู่ในระดับมาก บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีที่สูงมาก มีผลโดยตรงต่อการพัฒนาระบบการเรียนการสอนสมัยใหม่ที่ต้องใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องช่วยในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

5.2.3 ปัจจัยที่ความสัมพันธ์กับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาหรือเบญจมิตรวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภายนอกด้านบุคคล เช่น อายุ ประสบการณ์ หน้าที่ปฏิบัติ ระดับการสอน รวมถึงสาขาวิชาที่สอน ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในทุกด้าน เช่น ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านเทคนิคการสอน และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอนกับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ด้านงบประมาณ ด้านความพร้อมของอาคารและสถานที่ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลดังกล่าวนำไปสู่การยอมรับและการปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยภายนอกด้านบุคคลมีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน กล่าวคือ ปัจจัยด้านประสบการณ์ หน้าที่ปฏิบัติ ระดับการสอน รวมถึงสาขาวิชาที่สอน ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน แต่อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านอายุมีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอนและการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของบุคลากร ซึ่งสามารถอภิปรายแยกตามประเด็นดังนี้

5.2.3.1 อายุ

จากผลการวิจัยพบว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอนด้านความพร้อมของอาคารและสถานที่ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะอาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ บุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-40 ปี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบุคลากรทางการศึกษารุ่นใหม่ มีความรู้ และความชำนาญ ในการใช้สื่อการเรียนการสอน และจากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารพบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความรู้ และ ความชำนาญ และมีความพร้อมที่จะพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก แต่ทางด้านความพร้อม ของอาคารและสถานที่ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ยังไม่เพียงพอต่อการพัฒนาศักยภาพในการใช้ สื่อการเรียนการสอนเนื่องจากพบว่าสถาบันเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการได้เปิดดำเนินการมาแล้วมา กว่า 10 ปี ซึ่งปัจจุบันบางสถาบันควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้เป็นนโยบายในการพัฒนาการสื่อ การเรียนการสอนมากขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของคมเดช ราชเหนือ (2545) พบว่าบุคลากรที่มี อายุน้อยยังคงเห็นว่าควรมีการพัฒนาบุคลากรในการใช้สื่อการเรียนการสอนมากขึ้น

5.2.3.2 การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร

การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร มีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนา สื่อการเรียนการสอน ทางด้านการใช้สื่อการเรียน ด้านเทคนิคการสอน และด้านพัฒนาสื่อการเรียน การสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากบุคลากรได้รับการอบรมวิธีการใช้เทคโนโลยี ในการจัดเรียนการสอน อบรมการใช้สื่อการสอน อบรมการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (เช่น Python, JAVA) อบรมการใช้สื่อมัลติมีเดีย และอบรมการเขียนโปรแกรมบนเว็บ ซึ่งความรู้ที่ บุคลากรทางการศึกษาได้รับการอบรมดังกล่าว ส่งผลต่อการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา และ บุคลากรยังมีความต้องการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของคมเดช ราช เหนือ (2545) พบว่า การฝึกอบรมเป็นทางออกที่ดีที่สุด และพบว่าบุคลากรยังมีความต้องการพัฒนา ตนเอง ทางด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนเช่นเดียวกับ บรรจง ภาสตา (2545) พบว่า ความต้องการ พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาด้านบุคลากร โดยมีประเด็นที่มีความต้องการมากที่สุด คือ การส่งเสริมและจัดให้มีโครงการอบรมสัมมนาบุคลากรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ทางการศึกษา

นอกจากนี้ ปัจจัยภายนอกด้านงบประมาณ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ซึ่งผลดังกล่าวนำไปสู่ทั้งการยอมรับและการปฏิเสธสมมติฐาน ที่ว่า ปัจจัยภายนอกมีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน กล่าวคือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ไม่มีความสัมพันธ์กับ ความต้องการพัฒนาการใช้สื่อการเรียนการสอน แต่ในด้านงบประมาณมีความสัมพันธ์กับความ ต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอน เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาเครือข่าย เบญจมิตรวิชาการควรมีการจัดสรรงบประมาณให้บุคลากรเข้ารับการอบรมในการจัดทำสื่อการเรียน การสอน และมีการวางแผนจัดเตรียมงบประมาณให้เพียงพอในการจัดซื้ออุปกรณ์ในการจัดทำสื่อ การเรียนการสอนด้วยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ

คมเดช ราชเหนือ (2545) พบว่า การฝึกอบรมเป็นทางออกที่ดีและยังพบว่าบุคลากรยังมีความต้องการพัฒนาตนเอง และการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา อีกทั้งในด้านความพร้อมของอาคารและสถานที่ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เนื่องจากทางสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการมีอาคารและสถานที่ตลอดจนห้องปฏิบัติการด้านคอมพิวเตอร์เพียงพอต่อการจัดเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประพันธ์ ด้วงอินทร์ (2543) ห้องเรียนอยู่ในสภาพที่พร้อมที่จะรองรับที่จะนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาเข้ามาใช้ในห้องเรียน ในส่วนของสภาพแวดล้อมและบรรยากาศโรงเรียนมีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และจัดให้มีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้

5.2.3.3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการใช้สื่อการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ

จากสัมภาษณ์หัวหน้าสาขาวิชาหรือตัวแทนของสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ พบว่า สถาบันยังขาดผู้เชี่ยวชาญในการอบรมให้ความรู้ในการใช้สื่อการเรียนการสอน อีกทั้งบุคลากรทางการศึกษายังขาดทักษะในการใช้ห้องเรียนที่มีสื่อการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของบุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียน อาคารหรือสถานที่ซึ่งยังไม่รองรับการใช้สื่อการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ ยังขาดงบประมาณบางส่วนในเรื่องของการจัดซื้ออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการจัดทำสื่อการเรียนการสอนหรือห้องที่เหมาะสมกับการพัฒนาการจัดทำสื่อการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของบรรจง ภาสตา (2545) พบว่า ปัญหาการใช้เทคโนโลยี

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ควรใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านเทคนิคการสอน และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน พบว่า ปัจจัยภายนอกกับความต้องการพัฒนาศักยภาพในการใช้สื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัจจัยภายนอกด้านพร้อมของอาคารสถานที่ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน มีความพร้อมของสถานที่และสภาพห้องเรียนที่เหมาะสมต่อการใช้สื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการมีปัญหาด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน เนื่องจากบุคลากรยังขาดประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในการใช้สื่อการเรียนการสอน และยังพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนด้านงบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวก มีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลให้งานวิจัยครั้งนี้ จะช่วยให้หน่วยงานหรือสถาบันอื่นที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจ

และตระหนักถึงความสำคัญสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และยังสามารถนำผลวิจัยครั้งนี้ใช้เป็นพื้นฐานในการวางแผน และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนต่อไปในอนาคต

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรจะมีการศึกษาและทำการเปรียบเทียบพฤติกรรมและการนำเทคนิคการสอนของบุคลากรทางการศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาหรือเบญจมิตรวิชาการ

5.3.2.2 ควรจะมีการศึกษาและนำผลการใช้สื่อการเรียนการสอนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

5.3.2.3 ควรจะมีการศึกษาระดับความพึงพอใจของบุคลากรด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน

บรรณานุกรม

- กัลยา วานิชบัญญัติ. (2549). **การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล**. กรุงเทพฯ: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2548). **เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม**. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- กิตติ รัตนราช. (2554). **เทคนิคการสอน**. http://www.siamtech.ac.th/academic_sec/meadownloads_files/3.3%20learning%20methodoloy.pdf (สืบค้นเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2554)
- เกษม เมชินทรีย์. (2559). **ยุทธศาสตร์และการปฏิรูปสู่การเป็นไทยแลนด์ 4.0**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงาน.
- คมเดช ราชเหนือ. (2545). **การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อรองรับการปฏิรูปการศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 7 จังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชวลิต เกิดทรัพย์. (2553). **ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้บริหารเพื่อการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง (2552-2561)**. ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). **การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน**. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์. มหาสารคาม: ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2553). **เทคโนโลยีการสอน: การออกแบบและพัฒนา**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ณัฐกร สงคราม. (2554). **การออกแบบและพัฒนาวัสดุมีเดียเพื่อการเรียนรู้**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.
- นันทรัตน์ จิโรภาส. (2552). **ภาวะหนี้สินของข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บรรจง ภาสดา. (2545). **ปัญหาและความต้องการเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาในโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

ประพันธ์ ด้วงอินทร์. (2545). **สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการเทคโนโลยีและนวัตกรรมใน
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเขต
การศึกษา 11.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. (2553). **เทคนิคและทักษะการสอนเบื้องต้น.** กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์
การพิมพ์.

ระวีวรรณ ศรีศรีรามคั่น. (2551). **เทคนิคการสอน.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม. (2552). **วิธีการสอน.** กรุงเทพฯ: โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม.

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล. (2550). **หลักสูตรและวิธีการสอนทั่วไป.** กรุงเทพฯ.: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง

सानิตย์ กายาผาด และคณะ. (2542). **เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต.** กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

สนุ่น มีเพชร. (2551). **การใช้สื่อการสอนของอาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.**

สมพร นาสมโภชน์. (2549). **สภาพปัญหาความต้องการและการยอมรับนวัตกรรมด้านเทคโนโลยี
การศึกษาโรงเรียนต้นแบบในฝันและโรงเรียนต้นแบบวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1.** หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยี
การศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2569 ครั้งที่ 1.**
กรุงเทพฯ: บจก.พริกหวานกราฟฟิค

สิริพัชรี เจษฎาวโรจน์. (2550). **การสอนในระดับประถมศึกษา 2 พิมพ์ครั้งที่ 2.** กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อรุณ จันทพงษ์. (2545). **สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อการเรียนการสอนของ
ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาอำเภอหนองบัวแดง จังหวัด
ขอนแก่น.** ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

Gerlach, V.S. & Ely, D.P. (1971). **Teaching and Media: A Systematic Approach.** New
Jersey: Prentice-Hall, Inc.

Heinich. R. Molenda. M. and Russell (1993). **Instructional media and the new
technologies of instruction.** 3rd ed. New York: Macmillan Publishing.

แบบสอบถาม

เรื่อง การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน
เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0
กรณีศึกษา สถาบันเครือข่ายเบญจมิตริวิชาการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง และตอบข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. อายุ

☐ 1) ต่ำกว่า 30 ปี	☐ 2) 30-35 ปี
☐ 3) 36-40 ปี	☐ 4) 41-45 ปี
☐ 5) 46-50 ปี	☐ 6) มากกว่า 50 ปี

2. ประสบการณ์ในการสอน

☐ 1) ต่ำกว่า 5 ปี	☐ 2) 5-10 ปี
☐ 3) มากกว่า 10 ปี	

3. หน้าที่ปฏิบัติ / สัปดาห์ / ภาคการศึกษา

☐ 1) 3 ชั่วโมง	☐ 2) 6 ชั่วโมง
☐ 3) 9 ชั่วโมง	☐ 4) 12 ชั่วโมง
☐ 5) 15 ชั่วโมง	☐ 6) มากกว่า 15 ชั่วโมง

4. ระดับการสอน

☐ 1) ปริญญาตรี	☐ 2) ปริญญาโท

5. สาขาวิชาที่สอน

- 1) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
- 2) สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 3) สาขาวิชาเทคโนโลยีมีลติมีเดีย & แอนิเมชัน
- 4) สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
- 5) สาขาวิชาอื่น ๆ

6. ท่านได้รับการพัฒนาศักยภาพ (เช่น อบรม สัมมนาฯ) ด้านความรู้ และการใช้สื่อการเรียนการสอนหรือไม่

- 1) ได้รับการพัฒนาศักยภาพ
- 2) ไม่เคยได้รับการพัฒนาศักยภาพ (ข้ามไปตอบแบบสอบถามตอนที่ 2)

6.1 ท่านได้รับการพัฒนาศักยภาพในรูปแบบใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) อบรมเชิงปฏิบัติการ
- 2) อบรมเชิงวิชาการ
- 3) อบรมเชิงสัมมนา
- 4) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

6.2 ท่านได้รับการพัฒนาศักยภาพโดยการอบรม หรือสัมมนาฯ) เกี่ยวกับความรู้ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนจากข้อใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) อบรมวิธีการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน
- 2) อบรมการใช้สื่อการสอน
- 3) อบรมการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (เช่น Python, JAVA, VB)
- 4) อบรมการใช้สื่อมัลติมีเดีย
- 5) อบรมการเขียนโปรแกรมบนเว็บ
- 6) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

6.3 จำนวนครั้งที่ได้รับการอบรมต่อปีการศึกษา

- 1) 1 ครั้ง
- 2) 2 ครั้ง
- 3) 3 ครั้ง
- 4) 4 ครั้งขึ้นไป

6.4 สถานที่ในการอบรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) อบรมภายในสถาบัน
- 2) อบรมภายนอกสถาบัน
- 3) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ด้านสื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วยข้อคำถาม ซึ่งมีเนื้อหา 3 ด้าน คือ งบประมาณ ความพร้อมของอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือตามสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านสื่อการเรียนการสอน

5	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ลำดับที่	หัวข้อประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1. ด้านงบประมาณ						
1.1	สถาบันของท่านมีงบประมาณเพียงพอในการจัดซื้ออุปกรณ์ในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน					
1.2	สถาบันของท่านมีการจัดสรรงบประมาณเพียงพอสำหรับการผลิตสื่อการเรียนการสอน					
1.3	สถาบันของท่านมีการจัดสรรงบประมาณให้อาจารย์เข้ารับการอบรมในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน					
1.4	สถาบันของท่านมีการวางแผนจัดเตรียมงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้อาจารย์เข้ารับการฝึกอบรมในการใช้สื่อการเรียนการสอน					
2. ความพร้อมของอาคารและสถานที่						
2.1	สถาบันมีอาคารและสถานที่ และห้องเรียนอยู่ในสภาพที่พร้อมต่อการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้					
2.2	สถาบันมีอาคารและสถานที่ ที่สามารถเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอนมาใช้					
2.3	สถาบันมีอาคารและสถานที่เพียงพอต่อการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้					
2.4	สถาบันของท่านมีห้องปฏิบัติการที่รองรับการจัดทำสื่อการเรียนการสอนจะดีหรือไม่					

ลำดับที่	หัวข้อประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก						
3.1	สถาบันมีงบประมาณเพียงพอต่อการจัดซื้ออุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนการสอน					
3.2	สถาบันมีหน่วยงานที่สนับสนุนการใช้สื่อและบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอน					
3.3	สถาบันมีอุปกรณ์หรือระบบเครือข่ายที่มีความทันสมัยเหมาะสม และก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ดีต่อนิสิต					
3.4	สถาบันมีอุปกรณ์หรือระบบเครือข่ายเพียงพอต่อความต้องการของอาจารย์ผู้สอน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย
ในเครือข่ายเบญจมิตร 8 แห่งประกอบด้วยข้อคำถามซึ่งมีเนื้อหา 3 ด้าน ประกอบด้วย การใช้สื่อการ
เรียนการสอน เทคนิคการสอน และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือตามสภาพที่เป็นจริงสภาพปัญหาและศักยภาพ
ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

5	หมายถึง	มีความต้องการพัฒนาศักยภาพในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความต้องการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความต้องการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความต้องการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความต้องการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ลำดับ ที่	หัวข้อประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1. การใช้สื่อการเรียนการสอน						
1.1	สถาบันของท่านมีความต้องการบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในการใช้สื่อการเรียนการสอน					
1.2	สถาบันของท่านมีความต้องการนโยบายส่งเสริมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในการใช้สื่อการเรียนการสอนในการจัดการเรียนการสอน					
1.3	บุคลากรในสถาบันของท่านมีความต้องการฝึกอบรมและศึกษาดูงานในด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
1.4	ฝ่ายบริหารสถาบันของท่านมีความต้องการสนับสนุนและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในการใช้สื่อการเรียนการสอน					
1.5	บุคลากรมีความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเรียนรู้ที่ดีของผู้เรียน					
1.6	บุคลากรทางการสอนมีความต้องการสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อจำนวนของผู้เรียน					

ลำดับที่	หัวข้อประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
2. เทคนิคการสอน						
2.1	บุคลากรมีความต้องการพัฒนาเทคนิคและความเชี่ยวชาญในกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้					
2.2	บุคลากรมีความต้องการเทคนิคการสอนเพื่อช่วยกระบวนการและขั้นตอนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ					
2.3	บุคลากรมีความต้องการปรับปรุงเทคนิคการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาและสภาพแวดล้อมปัจจุบันและตัวผู้เรียน					
2.4	บุคลากรมีความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารในการถ่ายทอดองค์ความรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศไปสู่ผู้เรียนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ					
2.5	บุคลากรมีความต้องการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นวิธีการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะ ความรู้ และกระบวนการคิด					
2.6	บุคลากรมีความต้องการคิดค้นและพัฒนาสื่อการสอนเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน					
2.7	บุคลากรมีความต้องการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ					
3. พัฒนาสื่อการเรียนการสอน						
3.1	บุคลากรมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน					
3.2	สถาบันของท่านมีความต้องการส่งเสริมพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่มีความทันสมัย					
3.3	สถาบันของท่านมีความต้องการพัฒนาสื่อในการเรียนการสอนให้เหมาะสม ทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบัน					
3.4	สถาบันของท่านมีความต้องการจัดทำเอกสาร คู่มือ สื่อวัสดุอุปกรณ์ เพื่อพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยี					

แบบสัมภาษณ์

แบบสอบถามนี้แสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาการใช้สื่อการเรียนการสอนของสถาบันเครือข่ายเบญจมิตร์วิชาการทั้ง 8 แห่ง

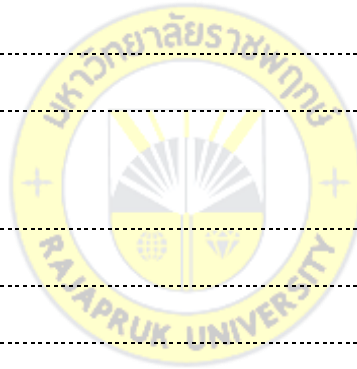
คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

2. สภาพปัญหาที่ท่านพบเจอในมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน ท่านมีความคิดว่าปัญหาใดที่ควรจะต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน และท่านคิดว่ามหาวิทยาลัยของท่านมีความต้องการพัฒนาการใช้สื่อการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด

2.1 สภาพปัญหา (ปัจจุบัน)

2.2 ความต้องการ

2.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

แบบสอบถาม

เรื่อง การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน
เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0
กรณีศึกษา สถาบันเครือข่ายเบญจมิตร์วิชาการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง และตอบข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. อายุ

- 1) ต่ำกว่า 30 ปี 2) 30-35 ปี
 3) 36-40 ปี 4) 41-45 ปี
 5) 46-50 ปี 6) มากกว่า 50 ปี

ค่า IOC (1.1)		
+1	0	-1
✓		

ปี

2. ประสบการณ์ในการสอน

- 1) ต่ำกว่า 5 ปี 2) 5-10 ปี
 3) มากกว่า 10 ปี

ค่า IOC (1.2)		
+1	0	-1
✓		

3. หน้าที่ปฏิบัติ / สัปดาห์ / ภาคการศึกษา

- 1) 3 ชั่วโมง 2) 6 ชั่วโมง
 3) 9 ชั่วโมง 4) 12 ชั่วโมง
 5) 15 ชั่วโมง 6) มากกว่า 15 ชั่วโมง

ค่า IOC (1.3)		
+1	0	-1
✓		

ชั่วโมง

4. ระดับการสอน

- 1) ปริญญาตรี 2) ปริญญาโท

ค่า IOC (1.4)		
+1	0	-1
✓		

5. สาขาวิชาที่สอน

- 1) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
 2) สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
 3) สาขาวิชาเทคโนโลยีมีลิติมี่เดีย & แอนิเมชัน
 4) สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

ค่า IOC (1.5)		
+1	0	-1
	✓	

ควรมีสาขาวิชาอื่น ๆ ให้ระบุเพิ่มเติม

6. ท่านได้รับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษา (เช่น อบรม สัมมนาฯ) ด้านความรู้ และการใช้สื่อการเรียนการสอนหรือไม่

1) เข้าร่วมฝึกอบรม ได้รับการพัฒนาศักยภาพ 2) ไม่เคยเข้าร่วมฝึกอบรม ไม่เคยได้รับการพัฒนาศักยภาพ (ข้ามไปตอบแบบสอบถามตอนที่ 2)

6.1 ท่านได้รับการเข้าอบรม พัฒนาศักยภาพในรูปแบบใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1) อบรมเชิง

ค่า IOC (6.1)		
+1	0	-1
✓		

ปฏิบัติการ

2) อบรมเชิงวิชาการ

3) อบรมเชิงสัมมนา

เสนอปรับค่าในแบบสอบถาม

4) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

6.2 ในกรณีที่ท่านเคยได้รับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรการศึกษาโดยการอบรม หรือ สัมมนาฯ ด้านเกี่ยวกับความรู้ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนจากข้อใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1) อบรมวิธีการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน

2) อบรมการใช้สื่อการสอน

3) อบรมการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (เช่น Python

Python, JAVA, VB)

4) อบรมการใช้สื่อมัลติมีเดีย

5) อบรมการเขียนโปรแกรมบนเว็บ

6) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ค่า IOC (6.2)		
+1	0	-1
✓		

6.3 ระยะเวลาในอบรม จำนวนครั้งที่ได้รับการอบรมต่อปีการศึกษา

1) 1 ครั้ง / 1 ปีการศึกษา

2) 2 ครั้ง / 1 ปีการศึกษา

3) 3 ครั้ง / 1 ปีการศึกษา

4) อื่น ๆ (โปรดระบุ) 4 ครั้งขึ้นไป

ค่า IOC (6.3)		
+1	0	-1
✓		

6.4 สถานที่ในการอบรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1) อบรมภายในสถาบัน

2) อบรมภายนอกสถาบัน

3) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ค่า IOC (6.4)		
+1	0	-1
✓		

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ด้านสื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วยข้อคำถาม ซึ่งมีเนื้อหา 3 ด้าน คือ งบประมาณ ความพร้อมของอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือตามสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านสื่อการเรียนการสอน

5	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ลำดับที่	หัวข้อประเมิน	IOC		
		+1	0	-1
1. ด้านงบประมาณ				
1.1	สถาบันของท่านมีงบประมาณเพียงพอในการจัดซื้ออุปกรณ์ในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน	✓		
1.2	สถาบันของท่านมีการจัดสรรงบประมาณเพียงพอสำหรับการผลิตสื่อการเรียนการสอน	✓		
1.3	สถาบันของท่านมีการจัดสรรงบประมาณให้อาจารย์เข้ารับการอบรมในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน	✓		
1.4	สถาบันของท่านมีการวางแผนจัดเตรียมงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้อาจารย์เข้ารับการฝึกอบรมในการใช้สื่อการเรียนการสอน	✓		
2. ความพร้อมของอาคารและสถานที่				
2.1	สถาบันมีอาคารและสถานที่ และห้องเรียนอยู่ในสภาพที่พร้อมต่อการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้	✓		
2.2	สถาบันมีอาคารและสถานที่ ที่สามารถเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอนมาใช้	✓		
2.3	สถาบันมีอาคารและสถานที่เพียงพอต่อการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้	✓		

ลำดับที่	หัวข้อประเมิน	IOC		
		+1	0	-1
2.4	สถาบันของท่านมีกรรมห้องปฏิบัติการด้านคอมพิวเตอร์ เพียงพอต่อจำนวนของนิสิต คำถามข้อนี้ปกติแล้วทุก ม. จะมีเพียงพออยู่แล้ว ไม่เช่นนั้นไม่น่าจะผ่านการประเมินคุณภาพ ถ้าลอง ปรึกษาที่ปรึกษางานวิจัยดูว่าเปลี่ยนเป็นมี ห้องปฏิบัติการที่รองรับการจัดทำสื่อการสอนจะดีหรือไม่			✓
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก				
3.1	สถาบันมีงบประมาณเพียงพอต่อการจัดซื้อเทคโนโลยี (คืออุปกรณ์รีปาว) เพื่อสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนการ สอน ประเด็นซ้ำซ้อนกับข้อ 1. ด้านงบประมาณ			✓
3.2	สถาบันมีงบประมาณในการบำรุงรักษาการใช้สื่อการ เรียนการสอน ประเด็นนี้ควรอยู่ข้อ 1. ด้านงบประมาณ (ควรกำหนดเป็นสถาบันมีหน่วยงานที่สนับสนุนการใช้ สื่อและบำรุงรักษาสื่อ.....)			✓
3.3	สถาบันมีเทคโนโลยี (คำนิยามของมีเทคโนโลยีคืออะไร คืออุปกรณ์ที่สนับสนุน มีเครือข่าย มี SW หรืออะไรกัน แน่ โปรดระบุให้ชัดเจน) ที่มีความทันสมัย เหมาะสม และก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ดีต่อนิสิต			✓
3.4	สถาบันมีเทคโนโลยี (คำนิยามของมีเทคโนโลยีคืออะไร คืออุปกรณ์ที่สนับสนุน มีเครือข่าย มี SW หรืออะไรกัน แน่ โปรดระบุให้ชัดเจน) ที่เพียงพอต่อความต้องการของ อาจารย์ผู้สอน			✓

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย
ในเครือข่ายเบญจมิตร 8 แห่งประกอบด้วยข้อคำถามซึ่งมีเนื้อหา 3 ด้าน ประกอบด้วย การใช้สื่อการ
เรียนการสอน เทคนิคการสอน และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือตามสภาพที่เป็นจริงสภาพปัญหาและศักยภาพ
ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

5	หมายถึง	มีความต้องการพัฒนาศักยภาพในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความต้องการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความต้องการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความต้องการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความต้องการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ลำดับที่	หัวข้อประเมิน	IOC		
		+1	0	-1
1. การใช้สื่อการเรียนการสอน				
1.1	สถาบันของท่านมีความต้องการบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในการใช้สื่อการเรียนการสอน	✓		
1.2	สถาบันของท่านมีความต้องการนโยบายส่งเสริมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในการใช้สื่อการเรียนการสอนในการจัดการเรียนการสอน	✓		
1.3	บุคลากรในสถาบันของท่านมีความต้องการฝึกอบรมและศึกษาดูงานในด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	✓		
1.4	ฝ่ายบริหารสถาบันของท่านมีความต้องการสนับสนุนและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในการใช้สื่อการเรียนการสอน	✓		
1.5	บุคลากรมีความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเรียนรู้ที่ดีของผู้เรียน	✓		
1.6	บุคลากรทางการสอนมีความต้องการสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อจำนวนของผู้เรียน	✓		

ลำดับที่	หัวข้อประเมิน	IOC		
		+1	0	-1
2. เทคนิคการสอน				
2.1	บุคลากรมีความต้องการพัฒนาเทคนิคและความเชี่ยวชาญในกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยนำเอาเทคโนโลยี (เทคโนโลยีอะไร เทคโนโลยีสารสนเทศ???) มาใช้	✓		
2.2	บุคลากรมีความต้องการเทคนิคการสอนเพื่อช่วยกระบวนการและขั้นตอนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ	✓		
2.3	บุคลากรมีความต้องการปรับปรุงเทคนิคการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาและสภาพแวดล้อมปัจจุบันและตัวผู้เรียน	✓		
2.4	บุคลากรมีความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารในการถ่ายทอดองค์ความรู้โดยใช้เทคโนโลยี (เทคโนโลยีอะไร เทคโนโลยีสารสนเทศ???) ไปสู่ผู้เรียนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ	✓		
2.5	บุคลากรมีความต้องการนำเทคโนโลยี (เทคโนโลยีอะไร เทคโนโลยีสารสนเทศ???) มาใช้เป็นวิธีการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะ ความรู้ และกระบวนการคิด	✓		
2.6	บุคลากรมีความต้องการคิดค้นเทคโนโลยี (คิดค้นเทคโนโลยีคงยาก แต่ถ้าคิดค้นและพัฒนาสื่อการสอนจะดูดีกว่า) เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน		✓	
2.7	บุคลากรมีความต้องการนำเทคโนโลยี (เทคโนโลยีอะไร เทคโนโลยีสารสนเทศ???) มาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	✓		
3. พัฒนาสื่อการเรียนการสอน				
3.1	บุคลากรมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอน	✓		
3.2	สถาบันของท่านมีความต้องการส่งเสริมพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่มีความทันสมัย	✓		
3.3	สถาบันของท่านมีความต้องการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอนให้เหมาะสม ทันสมัย และสอดคล้อง	✓		

แบบสอบถาม

เรื่อง การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน
เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0
กรณีศึกษา สถาบันเครือข่ายเบญจมิตริวิชาการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง และตอบข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. อายุ

- 1) ต่ำกว่า 30 ปี 2) 30-35 ปี
 3) 36-40 ปี 4) 41-45 ปี
 5) 46-50 ปี 6) มากกว่า 50 ปี

ค่า IOC (1.1)		
+1	0	-1
/		

ปี

2. ประสบการณ์ในการสอน

- 1) ต่ำกว่า 5 ปี 2) 5-10 ปี
 3) มากกว่า 10 ปี

ค่า IOC (1.2)		
+1	0	-1
/		

3. หน้าที่ปฏิบัติ / สัปดาห์ / ภาคการศึกษา

- 1) 3 ชั่วโมง 2) 6 ชั่วโมง
 3) 9 ชั่วโมง 4) 12 ชั่วโมง
 5) 15 ชั่วโมง 6) มากกว่า 15 ชั่วโมง

ค่า IOC (1.3)		
+1	0	-1
/		

ชั่วโมง

4. ระดับการสอน

- 1) ปริญญาตรี 2) ปริญญาโท

ค่า IOC (1.4)		
+1	0	-1
/		

5. สาขาวิชาที่สอน

- 1) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
 2) สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
 3) สาขาวิชาเทคโนโลยีมีเดีย & แอนิเมชัน
 4) สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

ค่า IOC (1.5)		
+1	0	-1
	/	

(ขออนุญาตแจ้งเหตุผลนะครับ...ผมว่าน่าจะมีหลากหลายสาขาที่หรือไม่ก็เพิ่มช่องสาขาอื่นๆนะครับ แต่หากอ.ระบุสาขาที่เก็บข้อมูลเป็นเฉพาะกลุ่มสาขานี้เท่านั้นอ.ปรับเป็น +1 ได้เลยนะครับ)

6. ท่านได้รับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษา (เช่น อบรม สัมมนาฯ) ด้านความรู้ และการใช้สื่อการเรียนการสอนหรือไม่

- 1) เข้ารับการฝึกอบรม 2) ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม

6.1 ท่านได้รับการเข้าอบรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) อบรมเชิงปฏิบัติการ
 2) อบรมเชิงวิชาการ
 3) อบรมเชิงสัมมนา
 4) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ค่า IOC (6.1)		
+1	0	-1
/		

6.2 ในกรณีที่ท่านเคยได้รับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาโดยการ (อบรม สัมมนาฯ) ด้านความรู้ และใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนจากข้อใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) อบรมวิธีการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน
 2) อบรมการใช้สื่อการสอน
 3) อบรมการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (เช่น Python, JAVA,
 VB)
 4) อบรมการใช้สื่อมัลติมีเดีย
 5) อบรมการเขียนโปรแกรมบนเว็บ
 6) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ค่า IOC (6.2)		
+1	0	-1
/		

6.3 ระยะเวลาในอบรม

- 1) 1 ครั้ง / 1 ปีการศึกษา
 2) 2 ครั้ง / 1 ปีการศึกษา
 3) 3 ครั้ง / 1 ปีการศึกษา
 4) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ค่า IOC (6.3)		
+1	0	-1
/		

6.4 สถานที่ในการอบรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) อบรมภายในสถาบัน
 2) อบรมภายนอกสถาบัน
 3) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ค่า IOC (6.4)		
+1	0	-1
/		

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ด้านสื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วยข้อคำถาม ซึ่งมีเนื้อหา 3 ด้าน คือ งบประมาณ ความพร้อมของอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือตามสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านสื่อการเรียนการสอน

5	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ลำดับที่	หัวข้อประเมิน	IOC		
		+1	0	-1
1. ด้านงบประมาณ				
1.1	สถาบันของท่านมีงบประมาณเพียงพอในการจัดซื้ออุปกรณ์ในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน	/		
1.2	สถาบันของท่านมีการจัดสรรงบประมาณเพียงพอสำหรับการผลิตสื่อการเรียนการสอน	/		
1.3	สถาบันของท่านมีการจัดสรรงบประมาณให้อาจารย์เข้ารับการอบรมในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน	/		
1.4	สถาบันของท่านมีการวางแผนจัดเตรียมงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้อาจารย์เข้ารับการฝึกอบรมในการใช้สื่อการเรียนการสอน	/		
2. ความพร้อมของอาคารและสถานที่				
2.1	สถาบันมีอาคารและสถานที่ และห้องเรียนอยู่ในสภาพที่พร้อมต่อการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้	/		
2.2	สถาบันมีอาคารและสถานที่ ที่สามารถเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอนมาใช้ (พิมพ์เกินปะครับถ้าต้องการถามแค่สถานที่เก็บก็ปรับเป็น +1 ได้ครับ)		/	
2.3	สถาบันมีอาคารและสถานที่เพียงพอต่อการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้ (ใกล้เคียงกับข้อ 2.1 เลยครับ)		/	
2.4	สถาบันของท่านมีความห้องปฏิบัติการด้านคอมพิวเตอร์เพียงพอต่อจำนวนของนิสิต	/		

ลำดับที่	หัวข้อประเมิน	IOC		
		+1	0	-1
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก				
3.1	สถาบันมีงบประมาณเพียงพอต่อการจัดซื้อเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนการสอน (คล้ายกับข้อ 1.1 ครับ)		/	
3.2	สถาบันมีงบประมาณในการบำรุงรักษาการใช้สื่อการเรียนการสอน (น่าจะปรับไปอยู่ด้านงบประมาณนะครับ)		/	
3.3	สถาบันมีเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย เหมาะสม และก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ดีต่อนิสิต	/		
3.4	สถาบันมีเทคโนโลยีที่เพียงพอต่อความต้องการของอาจารย์ผู้สอน	/		

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย
ในเครือข่ายเบญจมิตร 8 แห่งประกอบด้วยข้อคำถามซึ่งมีเนื้อหา 3 ด้าน ประกอบด้วย การใช้สื่อการ
เรียนการสอน เทคนิคการสอน และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือตามสภาพที่เป็นจริงสภาพปัญหาและศักยภาพ
ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

5	หมายถึง	มีความต้องการพัฒนาศักยภาพในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความต้องการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความต้องการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความต้องการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความต้องการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ลำดับที่	หัวข้อประเมิน	IOC		
		+1	0	-1
1. การใช้สื่อการเรียนการสอน				
1.1	สถาบันของท่านมีความต้องการบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในการใช้สื่อการเรียนการสอน	/		
1.2	สถาบันของท่านมีความต้องการนโยบายส่งเสริมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในการใช้สื่อการเรียนการสอนในการจัดการเรียนการสอน	/		
1.3	บุคลากรในสถาบันของท่านมีความต้องการฝึกอบรมและศึกษาดูงานในด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	/		
1.4	ฝ่ายบริหารสถาบันของท่านมีความต้องการสนับสนุนและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในการใช้สื่อการเรียนการสอน	/		
1.5	บุคลากรมีความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเรียนรู้ที่ดีของผู้เรียน	/		
1.6	บุคลากรทางการสอนมีความต้องการสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อจำนวนของผู้เรียน	/		

ลำดับที่	หัวข้อประเมิน	IOC		
		+1	0	-1
2. เทคนิคการสอน				
2.1	บุคลากรมีความต้องการพัฒนาเทคนิคและความเชี่ยวชาญในกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยนำเอาเทคโนโลยีมาใช้	/		
2.2	บุคลากรมีความต้องการเทคนิคการสอนเพื่อช่วยในกระบวนการและขั้นตอนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ	/		
2.3	บุคลากรมีความต้องการปรับปรุงเทคนิคการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาและสภาพแวดล้อมปัจจุบันและตัวผู้เรียน	/		
2.4	บุคลากรมีความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารในการถ่ายทอดองค์ความรู้โดยใช้เทคโนโลยีไปสู่ผู้เรียนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ	/		
2.5	บุคลากรมีความต้องการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นวิธีการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะ ความรู้ และกระบวนการคิด	/		
2.6	บุคลากรมีความต้องการคิดค้นเทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน	/		
2.7	บุคลากรมีความต้องการนำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	/		
3. พัฒนาสื่อการเรียนการสอน				
3.1	บุคลากรมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอน	/		
3.2	สถาบันของท่านมีความต้องการส่งเสริมพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่มีความทันสมัย	/		
3.3	สถาบันของท่านมีความต้องการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอนให้เหมาะสม ทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบัน	/		
3.4	สถาบันของท่านมีความต้องการจัดทำเอกสาร คู่มือ สื่อวัสดุอุปกรณ์ เพื่อพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยี	/		

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวฉัตรทอง นกเชิดชู
วัน เดือน ปีเกิด	5 พฤษภาคม 2525 กรุงเทพฯ
ประวัติการศึกษา	สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ, 2547 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร, ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ, 2550
ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน	อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อธุรกิจ คณะเทคโนโลยีดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ประสบการณ์ทำงาน	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ พ.ศ.2554 ถึง ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนาระยอง พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2554
ชื่อผลงานทางวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่	ปี พ.ศ.2560 งานวิจัย เรื่อง “บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการใช้คอมพิวเตอร์ในงานธุรกิจ” ตีพิมพ์วารวิชาการ งานเบญจมิตรวิชาการ ครั้งที่ 8 มหาวิทยาลัยธนบุรี
รางวัลหรือทุนการศึกษาที่ได้รับ	-